

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א' לפיתוח פדגוגי
הפיקוח על תכניות לימודים ייחודיות

שם ביה"ס/המוסד: רעות לאומנויות חיפה

שם התכנית הייחודית: קומפוזיציה מוסיקה

תחום הדעת: אומנויות

מספר יחידות הלימוד: 5

סמל מוסד: 370049

בית ספר שש שנתי

רעות

לאמנויות

מצויינות. זאת האמנות שלנו

תוכן העניינים

מס' עמוד

מבוא

2 א. רקע כללי על בית הספר
2 ב. תאור המגמה למוסיקה
3 ג. מבנה תכנית הלימודים -רציונל
4 ד. מטרות התוכנית
5 ה. ייחודיות התכנית
7 ו. מקצועות הלימוד
9 ז. כותבי התוכנית ושותפיה
10 ח. התלמיד וצרכיו
11 ט. המורה ותפקידו
11 י. החברה וצרכיה
12 י"א. חלוקת שעות הלימוד והיחידות לבגרות

פיתוח שמיעה וסולפז'

13 מפרט התכנים
15

תיאוריה של המוסיקה והרמוניה דיאטונית

35 מפרט התכנים
36

ספרות המוסיקה ותולדותיה

42 מפרט התכנים
43 ימי הביניים המוקדמים עד בארוק
43 התקופה הקלאסית
46 התקופה הרומנטית
53 מבוא למוסיקת המאה ה-20
57

נספחים

נספח 1- סיכום דרכי הערכה

63 א. סיכום דרכי הערכה בפיתוח שמיעה וסולפז'
67 ב. סיכום דרכי הערכה בתאוריה והרמוניה דיאטונית
68 ג. סיכום דרכי הערכה בספרות המוסיקה ותולדותיה

נספח 2- בבליוגרפיה

71
----	-------

נספח 3 –דוגמא לעבודת בית

73
----	-------

א. רקע כללי על בית הספר

בית הספר ויצו-ליאו באק הינו תיכון לאמנויות אשר בו 8 מגמות לאמנות ועיצוב: מחול, תאטרון, אמנות פלסטית, עיצוב אפנה, תקשורת, עיצוב גרפי, צילום ומוסיקה. תלמידי בית הספר לומדים בשני ימי מגמה- בימים ב' וה'- את מקצועות האמנות, וביתר ימות השבוע לומדים בכיתות אם במסלול הלימודים העיוני, הכולל מקצועות שונים ומגוונים ובהם: פיסיקה, ביולוגיה, ספרות, הסטוריה, מתמטיקה ברמות של 3, 4 ו-5 יח"ל, אנגלית, תנ"ך, לשון וחנ"ג. בית הספר מתנהל באווירה מיוחדת של יצירה, ולאורך השנה מתקיימות בו פעילויות רבות של מופעי מחול, תערוכות, הצגות וקונצרטים של התלמידים.

ב. תאור המגמה למוסיקה

המגמה קיימת מזה 22 שנים ומס' התלמידים הכולל הינו 46 בשלוש כיתות יוד-י"ב. מספר זה הינו במוצע רב שנתי.

קהל היעד – נערים ונערות מחיפה וסביבותיה כולל: זכרון יעקב, ישובים ממועצה אזורית חוף הכרמל, כרמיאל, נהריה, עכו והקריות.

למגמה מתקבלים תלמידים בשתי קטגוריות:

1. מוסיקאים צעירים שאוהבים מוסיקה בכל מאודם, ועוסקים בנגינה או שירה מספר שנים. מוסיקאים שלומדים באופן סדיר שיעורי נגינה או שירה מתקופות שונות בשליטה מוסיקאלית – רגשית וטכנית.
2. מוסיקאים צעירים חסרי ניסיון, אשר למדו נגינה או שירה במשך זמן לא רב ויכולת הביצוע שלהם דלה, אך במפגש ההערכה שנערך בבית הספר, מתברר שיש להם פוטנציאל מרשים ועניין רב בלימוד מוסיקה. מוסיקאים אלו מופנים למורים מקצועיים אשר מכשירים אותם למפגש הערכה נוסף לפני תחילת שנת הלימודים, ועל בסיס מפגש זה וכן על פי המלצת המורה המקצועי ניתנת להם אפשרות להתקבל ללימודים במגמה למוסיקה.

ג. מבנה תכנית הלימודים- רציונל

תכנית הלימודים גובשה בידי מורים מוסיקאים בעלי ניסיון רב והותאמה לקהל היעד.

שלושה חלקים בתכנית:

- א. מקצועות המוסיקה הכלליים והם: תורת המוסיקה, פיתוח שמיעה וספרות המוסיקה ותולדותיה. יעוד הוראת מקצועות אלה הוא לפתח שליטה והבנה של סוגות וסגנונות שונים, צורות ומבנים של יצירות מוסיקאליות. לימוד זה מאפשר למוסיקאי הצעיר לגלות מעורבות רבה בנגינה וביצירה ולא נגן רק באופן ספונטני או כחיקוי לידוע המוכר והנשמע.
- ב. מקצועות הביצוע והם: נגינה בהרכבים קאמריים, שירה במקהלה ושיעורי אלתור. מקצועות אילו מיועדים לפתח את יכולת ההקשבה הפנימית והחיצונית, על ידי תרגול נגינה בצוותא, שירה במקהלה ואלתור בהרכבים קטנים ובתזמורת. הנגינה, השירה והאלתור בצוותא מחייבים התחשבות וגילוי רגישות כלפי המשתתפים, בבחינת "תן וקח". פיתוח השמיעה הפנימית בא לידי ביטוי בהעמקת הקשב באופן הדרגתי, הנובע מהפנמת היצירות והטמעתן, לאחר תרגול מונחה שבו מושם דגש על דקויות וכניסה לרבדים עמוקים יותר של ביטוי. פיתוח השמיעה החיצונית נובע מתרגול אינטנסיבי של יצירות המאפשר שליטה מלאה בחומר המנוגן על ידי כל נגן ונגן, תוך הגעה ליכולת הקשבה לתפקידי הנגנים האחרים כדי ליצור אינטראקציה טובה ואיזון מלא בין כל הנגנים. באמצעות מקצועות הביצוע אנו מחנכים את תלמידנו ללקיחת אחריות ולהתמדה ושקידה, מאחר והם עורכים חזרות בזמנם הפנוי על היצירות הנלמדות ומקבלים מטלות משיעור לשיעור. הלימוד בשיעור מכוון להבנת החומר המוסיקאלי והצגת הדרכים לביצועו, בעוד ששינון החומר נעשה באופן אינדיבידואלי וכן בחזרות של כל צוות התלמידים. מקצועות הביצוע מהווים אמצעי לחינוך התלמידים לכיבוד חבריהם והתובנות ממקצועות אלו הן שרק בשיתוף פעולה הדוק ניתן להגיע לתוצאות טובות.
- ג. מקצועות היצירה המאפשרים לתלמידים לפתח את דמיונם, את יכולת ההמצאה ואת הכרת הדרכים לשליטה בחומר המוסיקאלי והדרכים לעיצובו, כמו שנאמר "כחומר ביד היוצר".

ד.מטרות התוכנית

קוגניטיביות

- התכנית מיועדת להרחבת האופקים של התלמידים וללימוד יחסי הגומלין בין החברה וההסטוריה שלה לבין התרבות שהיא יוצרת.
- התוכנית מטפחת קהל מאזינים מושכלים למוסיקה אומנותית ומסייעת בידי התזמורות לטפח קהל מאזינים עתידי.
- התכנית מיועדת לפתח ולהרחיב תובנות ומיומנויות אשר יאפשרו לתלמידים לבטא את יכולותיהם היצירתיות ואת אישיותם באופן מרבי.

ערכיות

- בראש ובראשונה אנו מעוניינים להשפיע על התלמידים ולחנכם ברוח של אהבה וכיבוד הזולת. ערכים אלה באים לידי ביטוי רב בנגינה המשותפת בהרכבים המוסיקליים.
- אנו מחנכים את תלמידינו ללקיחת אחריות ולהתמדה ושקידה. ערכים אלה באים לידי ביטוי בלימוד אינטנסיבי ומעמיק של נגינה בכלי נגינה, בעבודת צוות בהרכב מוסיקלי ובתרגול יומיומי של מיומנויות פיתוח השמיעה.

מיומנויות

- פתוח כשורי נגינה תוך התיחסות מעמיקה למרכיבים שונים והם: שמיעה מדויקת ויכולת הקשבה למרקמים שונים הנובעים מתפקיד הנגינה האישי ומתפקידי הכלים הנוספים.
- שיפור יכולות מוטוריות כתוצאה משליטה ברפרטואר .
- שיפור טכניקות נגינה כתוצאה מתרגול של תרגילים מרכיבים בסולפז' קצב ובסולפז' מרווחים ושמיעה.
- שיפור טכניקות נגינה כתוצאה מתרגול עשיר ומגוון של אלתורים המבוססים על מערכות צליליות , על אפקטים ועל ז'אנרים .
- העמקת היכולת הרגשית ודרכי ההבעה של כל תלמיד באמצעות תרגול בהרכבי הנגינה הקאמריים .
- פתוח ההבעה בתרגילי אלתור המבססים דרמה במוסיקה בדרכים שונות.

ה. ייחודיות התכנית

במהלך שלוש שנות לימוד מכיתה יוד ועד כיתה י"ב, לומדים התלמידים באופן מרוכז בשני ימי מגמה. דבר זה מאפשר להם ללמוד באופן חווייתי ומרוכז וזאת בניגוד ללימוד מפוזר בכל ימות השבוע.

הייחודיות בתכנית הלימודים באה לידי ביטוי בשני מישורים בולטים:

1. שילוב יצירתיות בכל המקצועות

2. לימוד הלחנה

1. שילוב התפיסה היצירתית בכל תחום מאפשר לתלמידנו להגיע להפנמה יותר עמוקה של כל מקצועות המגמה ולהעמיק את יכולת הביצוע.

לדוגמא: ספרות המוסיקה ותולדותיה - במשך שלוש שנות לימוד התלמידים נחשפים למוסיקה באופן יצירתי. שיעורי ספרות המוסיקה נתמכים ע"י מקצועות המגמה השונים ובהם אילתור, הלחנה ונגינה קאמרית. במסגרת לימודי מוסיקה של ימי הביניים המוקדמים, התלמידים עוסקים בכתיבה של סוגות אופייניות לתקופה זו. אלו תרגילי יצירה ייחודיים בהם נחשפים התלמידים למוסיקה זאת על ידי יצירה ושימוש מעשי במערכות הצליל של ימי הביניים. עליהם ליצור למשל פסלמודיה, דהיינו שירת תהילים תוך שימוש במודוסים אותנטיים ופגלים ובהתייחסות לכללי הכתיבה בימי הביניים המוקדמים. דוגמא נוספת היא מתהליכי למידה של מוסיקה בת זמננו, כאשר תלמידי כיתה י"ב לומדים מוסיקה סריאלית ובשיעורי אילתור מתבקשים לכתוב שורה דודקפונית ולאלתר תוך התייחסות לכללי השיטה: פיזור רגיסטריאלי, מוסיקה של גווני צליל, אלתור ונגינת השורות בלי לחזור על צלילים וכו'. העיסוק באלתור בנושאים צורניים ואסתטיים מוסיקאליים הוא ייחודי למגמתנו, ואין מדובר באלתורי ג'אז, אלא באלתור שלמיטב ידיעתי אין עוסקים בו אף באקדמיות בארץ.

2. הוראת הלחנה לכל תלמידי המגמה הינה ייחודית למגמתנו.

תלמידים צעירים בכיתה יוד חסרי רקע ביסודות המוסיקה דהיינו תורת המוסיקה, הרמוניה וסולפ'ז, לומדים הלחנה בשיטה מיוחדת שפותחה על ידי 3 מורים קומפוזיטורים והם: פרופ' ינעם ליף, פרופ' חיים פרמונט ודניאל עקיבא. השיטה המסורתית ללימוד הלחנה בארץ ובעולם מבוססת על שני עקרונות והם:

א. שיש לבסס תחילה ידע ביסודות המוסיקה כתנאי לעבודת הלחנה.

ב. שיש לבחור מוסיקאים יוצרים שעוסקים בהלחנה או מגלים נטייה וכישרון.

השיטה שלנו פותחת את העיסוק בהלחנה לכל תלמידי המגמה.

להבהרת העניין אציג נתונים של תלמידים שעסקו לפני הגעתם אלינו בהלחנה: מדובר בתלמיד אחד מתוך

17 תלמידים. כל 17 תלמידי הכיתה לומדים בבית ספרנו שיעורי הלחנה.

התלמידים נחשפים בהדרגה לעולם ההלחנה על ידי כתיבה של תרגילים קצרים שלא מגבילים אותם בכללים ובחוקים מסורתיים כגון מערכות צליליות והרמוניה, והם כותבים סדרה של רעיונות הנובעים מעולם הרגש שלהם ובהתייחסות לשמיעה המוסיקאלית. בשלב שני לומדים התלמידים דרכי פיתוח של

רעיונותיהם. תמיכה רבה מקבל כל תלמיד בשיעורי אלתור בהם הוא חווה את החלק המעשי ביצירה ומנגן רעיונות קצרים אותם עליו לפתח בדרכים שונות.

בסוף שנת הלימודים הראשונה כל תלמידי כיתה יוד מציגים 1-3 יצירות מקוריות, פרט להגשת תרגילי יצירה רבים ומגוונים. חלק ניכר מן התלמידים הינם בעלי ידע ויכולת כתיבה דלים ביותר בתחילת שנת הלימודים ובכל זאת מגיעים להישגים יצירתיים.

כדי להבהיר ולסכם את האמור לעיל ברצוננו להדגיש את העובדות הבאות:
תכנית הלימודים במגמה למוסיקה בבי"ס ויצו לאו באק הינה יוצאת דופן בהיקפה ובתכניה ואין לה אח ורע.

הייחודיות באה לידי ביטוי בכל מקצועות הלימוד ובמיוחד:

א. בלימודי קומפוזיציה שכל תלמידי המגמה לומדים בשנה ראשונה ובשנתיים הבאות בכיתות יא', יב' המקצוע הופך לבחירה.

ב. בלימודי אלתור חופשי המיועד לכל התלמידים במשך שלוש שנות לימוד וזאת בנוסף ללימודי אלתור בג'אז המיועד לנגני הג'אז. שיעורי האלתור החופשי מאופיינים בתכנים ותכניות אשר פותחו על ידי מורי המגמה במשך שנים רבות והם בלעדיים למגמה זו. בין כותבי ומבצעי התכנית: דניאל עקיבא ופרופסור ינעם ליף.

ג. לימודי סולפז' שלוש שעות שבועיות כמשך שלוש שנות לימוד בחלוקה לשלושה נושאים שונים הנלמדים על ידי שלושה מורים:

1. לימודי קצב ופתוח מיומנויות הקצב מן היסוד ועד לרמת המורכבות הגבוהה ביותר
2. פיתוח שמיעה וקריאה מן הדף
3. הכתבות

לעניות דעתנו שיטה ייחודית זו מאפיינת את מסלול הלימודים בבית ספרנו בלבד. לרוב לומדים סולפז' על ידי מורה אחד המלמד נושאים שונים באותו שיעור.

ד. מוסיקה קאמרית- שיעורים רבים הניתנים לכל תלמידי המגמה וייחודיותם בכך שהתלמידים מבצעים יצירות מימי הביניים ועד למאה הנוכחית כולל יצירות מקוריות של תלמידים שנכתבו בשיעורי קומפוזיציה וקטעי אלתור.

האנסמבל הקולי מונחה על ידי מנצח מקהלות אמן בשם אמיר ברנהרד ורוב המשתתפים, בנים ובנות, הינם נגנים שהזמרה באנסמבל עבורם היא חוויה ראשונית.

ה. יצירתיות- דגש מיוחד בעניין יצירתיות הבא לידי ביטוי ברוב מקצועות הלימוד.

בספרות המוסיקה ותולדותיה למשל מתבקשים התלמידים לכתוב ולבצע בשיעור פסלמודיות, כלומר להלחין מוסיקה לפסוקי תהילים בסגנון הנלמד בכיתה י' (ימי הביניים המוקדמים).

בשיעורי סולפז' קצב מתבקשים התלמידים לאלתר על בסיס תבנית קצב נתונת.

ו.מקצועות הלימוד

סולפז' ופיתוח שמיעה - נלמד במגמה 3 ש"ש במשך 3 שנים, ע"י 3 מורים כשכל מורה מתרגל נושא אחר.

1. פיתוח שמיעה – לימוד וזיהוי מרווחים אקורדים משולשים וספטאקורדים, וקריאה מן הדף.
2. הכתבות – תרגול הכתבות חד קוליות ודו קוליות.
3. קצב – קריאה והכתבות של מקצבים מרמת היסוד הפשוטה ועד לרמת מורכבות.

שיטה ייחודית זאת משלבת תרגילים מעשיים רבים ובהם ביצוע של רפרטואר בקריאה מן הדף כגון קטעים מיצירות של ארנולד שנברג, שירת פוגה גיאוגרפית ועוד.

בנושא קצב, במהלך 3 שנים מכירים התלמידים תבניות קצביות רבות ומגוונות ומתנסים אף בנגינה של קטעי קצב מורכבים ובנגינת סולמות ופיגורציות על בסיס תבנית קצבית מורכבת.

תאוריה והרמוניה – 2 ש"ש במשך 3 שנות לימוד.

מקצוע זה כולל הכרת יסודות המוסיקה מה שמכונה תיאוריה אלמנטרית ובו לומדים: מרווחים, מערכות צליליות (סולמות, מודוסים מקאמת וכד') ואקורדים.
לאחר הכרת היסודות לומדים הרמוניה באמצעות רפרטואר כגון כוראליים של י.ס. באך, לומדים לכתוב הרמוניה ולתרגל הרמוניה, ומתנסים בכתיבה ליד המקלדת.

ספרות המוסיקה ותולדותיה – 2 ש"ש בשנתיים הראשונות ו- 4 ש"ש בשנה השלישית.

מקצוע זה כולל הכרה ולימוד של יצירות מופת ומלחינים חשובים מימי הביניים ועד למאה הנוכחית, כולל לימוד מוסיקה יהודית וישראלית עכשווית.

אלתור – 2 ש"ש במשך 3 שנים

מורים – דניאל עקיבא ופרופ' ינעם ליף

התלמידים לומדים בכל כיתת לימוד בנפרד, במהלך השנה יש 3-4 שיעורים משותפים לכל התלמידים כדי לשלב בין הכיתות השונות וליצור אינטראקציה וכן כדי ליצור תזמורת מאלתרת של כל התלמידים.

התלמידים מאלתרים בכלי הנגינה שלהם, במערכת כלי הקשה הכוללת: מטלופונים, בונגוס, קונגס, צ'יימס וכד'. כמו כן מתנסים התלמידים בתרגילי שירה, מקהלה מדברת ושרה, אנסמבלים קוליים של 2-6 משתתפים. תרגילי אלתור מיוחדים בשימוש בגוף בתנועה ובהפקת קולות מן הגוף כולל קטעי ג'י'בריש.

בשיעור זה לומדים התלמידים לאלתר כסולנים בהרכבים קטנים ובתזמורת. הם מכירים באופן מעשי חלק גדול מנושאי הלימוד במקצועות שלעיל בכך שעליהם לאלתר במערכות צליל שונות ובמקצבים מגוונים תוך התייחסות להרמוניה ולסגנון.

מוסיקה קאמרית – 6 ש"ש במשך 3 שנים

בקבוצות נגינה קטנות מכינים התלמידים יצירות לכיצוע בבית הספר ומחוצה לו. שיעורים אלו כוללים אף הם הרחבה של המקצועות השונים ויש בהם התייחסות לפיתוח שמיעה להבנת הצורה והסגנון. במגמה מתנהל הרכב קולי שהינו ההרכב הגדול ביותר. במהלך שנת הלימודים מתקיימים מספר קונצרטים, חלקם מיועדים לתלמידי המגמה, 3 קונצרטים מיועדים לקהל הרחב. באמצע שנת הלימודים נערכים "ימים פתוחים" בהם מציגים תלמידי בית הספר את עבודותיהם, תלמידי המגמה מקיימים קונצרטים הכוללים יצירות שנלמדו במסגרת השיעורים הקאמריים.

הלחנה – 2 ש"ש במשך 3 שנים

מורים- פרופ' חיים פרמונט, פרופ' ינעם ליף ודניאל עקיבא כיתה י' לומדים כל התלמידים יסודות ההלחנה כמקצוע חובה. בשיעור זה מתנסים התלמידים בכתיבת מוטיבים במערכות צליליות שונות כסולמות, מודוסים עתיקים (פלאגלים ואותנטים) ומודוסים של המאה ה-20 (1+1/2 1+1 וכד'). התלמידים לומדים ומתרגלים פיתוח מוטיבים, הרחבה וצמצום תוך שימוש באלמנטים קצביים ומלודיים מגוונים. במחצית השנייה של השנה כותבים התלמידים יצירה לכלי סולו לאחר בחירת כלי ולימוד תכונותיו והספרות שנכתבה לו לאורך הדורות. בקונצרטי סוף שנה מבצעים תלמידים את היצירות שנכתבו לאחר עבודת הכנה משותפת בין כותבי היצירות למבצעהן.

כיתות יא' ויב' מקצוע ההלחנה הינו בחירה בלבד למעוניינים ובשנים אילו מתנסים התלמידים בכתיבת 4-6 יצירות שונות להרכבים שונים כולל לקול וכלי נגינה וכן לכלי נגינה שונים ומגוונים. הכתיבה לקול מלווה בניחות טקסטים ושירים שונים תוך לימוד הדרכים לטיפול בטקסטים אילו. בחירת הרכב הכלים ליצירות נעשית בהתייעצות עם המורים המנחים ולכל תלמיד ניתנת האפשרות לבטא את יכולתו ולבחור בהרכב כלי מיוחד. במשך כ-24 שנים נכתבו יצירות רבות ומגוונות לכלי סולו ובהן לחלילית אלט, לחליל, גיטרה, חצוצרה וכד', וכן להרכבים כגון: כלי קשת דואטים שלישיות רביעיות וחמישיות וכן הרכבים מיוחדים: סופראן, צ'מבלו וצ'לו, גיטרה כלי הקשה וחליל, חצוצרה פסנתר וסרט מגנטי, וכן יצירות לכלי סולו ותזמורת כלי קשת.

ז. כותבי התכנית ושותפיה:

תכנית הלימודים גובשה ונכתבה על ידי 5 מורים המלמדים בבית ספרנו מזה שנים רבות. כל המורים הינם מוסיקאים בכירים ומשכילים בעלי ניסיון רב בהוראה ביצירה ובביצוע. צוות המורים פועל בגיבוש רב, תוך שיתוף פעולה רחב והערכה הדדית, מתוך חשיבה יצירתית ומגוונת במטרה לשפר ולהעמיק את דרכי ההוראה במגמה למוסיקה.

1. פרופ' ינעם ליהף - מלחין אשר יצירותיו מבוצעות ברחבי העולם. ינעם זכה בפרסים רבים.

ינעם משמש כדיקן הפקולטה לקומפוזיציה וניצוח באקדמיה בירושלים והוא בעל ניסיון של עשרות שנים בהוראת הרמוניה וקומפוזיציה. ינעם העביר בשנתיים האחרונות השתלמויות מטעם משרד החינוך בנושא מתודולוגיה של הוראת המוסיקה.

2. פרופ' חיים פרמונט - מלחין אמן אשר כהן כדיקן הפקולטה לקומפוזיציה וניצוח באקדמיה בירושלים. חיים הינו ממתכנני ומקימי המגמה למוסיקה בבית ספרנו. עוסק בהוראת הרמוניה וקומפוזיציה מזה עשרות שנים. זכה בפרסים רבים ויצירותיו מבוצעות בארץ וברחבי העולם.

3. דניאל עקיבא - מלחין אמן גיטרה ולאוטה. בעל תואר אמן מן האקדמיה בירושלים ובוגר קונסרבטוריון ז'נבה בנגינה בכלים עתיקים. מרכז המגמה וממקימה ומתכנניה. עוסק בחינוך והוראה מזה 34 שנים. העביר השתלמויות בנושא מתודולוגיה של הוראת המוסיקה מטעם משרד החינוך. הקים במכון כרם מסלול לתעודת הוראה במוסיקה לבוגרי האקדמיה למוסיקה.

4. אמיר ברנהרד - מנצח אמן ומורה. בעל תעודת אמן בניצוח מן האקדמיה בירושלים. עוסק בניצוח מקהלות ובהוראה מזה 24 שנים. משלב בעבודת ההוראה את כישוריו כמנצח ומנחה הרכב קולי המשמש כהרכב ייצוגי של המגמה.

5. אירנה גלפנד - בעלת תואר שני בתורת המוסיקה. עוסקת בהוראת מוסיקה מזה 25 שנים. מלמדת סולפז' ותורת המוסיקה בקונסרבטוריונים שונים ברחבי הארץ. פרט למורים הנ"ל יש לציין שני מורים נוספים המלמדים במגמה.

ד"ר דן כהן המלמד שיעורי ג'אז לנגני ג'אז ולכל תלמיד המעוניין בכך. שיעורים אילו כוללים שיעורי אלתור ונגינה בהרכבים.

ברק טל מנצח וכנר (מבוגרי המגמה) האחראי על הרכבי הנגינה בבית הספר ומנחה הרכבים קאמריים.

ה. התלמיד וצרכיו

התלמידים הלומדים במגמה למוסיקה בבית ספרנו הנם מוסיקאים צעירים בעלי רקע והכשרה שונים בתחומי המוסיקה.

מרבית המועמדים למגמה עוסקים בשירה ובנגינה בכלים שונים. מיעוטם אף עוסקים בכתיבת מוסיקה. חלק מן התלמידים המגיעים מבתי ספר שונים מחיפה וסביבותיה, הינם בעלי ניסיון מועט ביותר בלימודי נגינה ומוסיקה (ניסיון של מספר חודשים), אך מפגינים יכולת וכישרון יוצאי דופן. החלק האחר של תלמידינו מגיעים ברובם מבית ספר רעות או מאולפנות למוסיקה במזרע או בטבעון וכד' והם בעלי רקע רחב ומקיף בלימודי נגינה ושאר מקצועות המוסיקה. אולם גם בקבוצה זו, אצל חלק מן התלמידים, יש מספר ליקויים הנובעים משיטות ודרכי הוראה לקויות היוצרות לעיתים פער גדול בין יכולתם לבין דרכי הביצוע.

המכנה המשותף למרבית התלמידים המגיעים אלינו הוא ברצון העז להרחיב ולהעמיק את הידע ואת יכולת הביצוע מתוך הבנה שהעמקה זו מותנית בלימוד אינטנסיבי של מקצועות רבים ובהשקעה של שעות לימוד רבות בשינון ותרגול. התלמידים מודעים לאתגר שבית הספר מציב בפניהם.

תכנית הלימודים מאפשרת לכל התלמידים להגיע למיצוי מרבי ויש בה התחשבות בכל תלמיד ותלמיד לפי יכולתו והשכלתו.

השילוב הראשוני של הלימוד בכל המקצועות כוללים העמקה ושינון יסודות. בתכנית יש דגשים מיוחדים בתחומי היצירה השונים והיא מאפשרת לכל התלמידים לבטא את כושר יצירתם. הדגש בתחום היצירה הינו חשוב במיוחד לאור העובדה שתחום זה חדש למרבית התלמידים.

יש התייחסות אישית לכל תלמיד ולצרכיו המלווה בתמיכה בכל מקצועות הלימוד. תלמידים המתקשים בהבנת החומר זוכים לתגבור מן המורה. תלמידים בעלי יכולות מיוחדות זוכים לאתגר נוסף ומיוחד. בהרכבים הקאמריים יש התאמת נגנים ורפרטואר לכל תלמיד בכדי לאפשר לכל אחד ואחד להתקדם ולהתפתח בהתאם ליכולתו וכישרונו. התמיכה בתלמידים הינה במטרה לבסס את יכולתם בכל מקצועות הלימוד בבית הספר.

עבודתינו עם תלמידי המגמה מיועדת אף ליצור איזון בין לימודי המגמה לבין שאר מקצועות הלימוד, תוך עידוד התלמידים להשגת תעודת בגרות איכותית.

חלק מן התלמידים נוטים להישאב לעולם המוסיקה תוך התעלמות מלימודים עיוניים. משום כך אנו מנהלים דיאלוג קבוע עם התלמידים, הוריהם, מורי המקצועות השונים ומרכזי שכבות. דיאלוג זה מלווה במעקב קבוע המוביל את אותם תלמידים ללימוד טוב יותר ומאוזן המניב תוצאות רצויות וכלים טובים לעתידם.

תכנית הלימודים במגמה מטפחת את הנגנים ומעשירה את ניסיונם:

א. על ידי העמקת הלימוד הסגנוני והפנמתו בשיעורי ספרות המוסיקה ותולדותיה

ב. פתוח השמיעה הפנימית והחיצונית ופיתוח ושכלול הקריאה מן הדף בשיעורי סולפז'

ג. פתוח מיומנויות נגינה בשיעורי אלתור ומוסיקה קאמרית.

תכנית הלימודים מטפחת את התלמידים כצרכני תרבות על ידי חשיפתם לעולם המוסיקה האמנותית.

מרבית התלמידים הופכים לצרכני תרבות ומאזיני קונצרטים בסדרות שונות.

במהלך 3 שנות לימוד התלמידים מנויים לסדרות קונצרטים של מוסיקה, אשר חלק מן הרפרטואר המבוצע בהן נתמך בתכנית הלימודים על ידי הכנה מוקדמת, לימוד ועיון.

ט. המורה ותפקידו

תפקידו של המורה נובע מעצם בחירתו כאמן יוצר ומבצע כאשר הוא משמש לתלמידיו דוגמא ומופת בחינת "נאה דורש נאה מקיים".

בהתאם לתפישה זו של בחירת מורים אמנים, בעלי השכלה רחבה ביותר, ניסיון רב כאמנים, כמורים וכמנהיגים בתחום התרבות והחינוך, מוטלת עליהם מלאכת ההוראה מתוך רגישות רבה לכל תלמיד ותלמיד במטרה להביאם לכדי מיצוי מרבי בנגינה ביצירה ובכל מקצועות הלימוד.

תפקידם של מורי המגמה להאציל מרוחם ולהביא את כלל התלמידים לידי השראה בעבודתם.

מתוך השראה זו יש להנחות את התלמידים ולהביאם למיומנות גבוהה ביותר תוך שימת לב לפרטי הפרטים, גילוי רגישות רבה ותובנה לכל הנלמד.

על מורי המגמה לחזק את ביטחונם של התלמידים ולאפשר להם לחוות ולהתנסות במקצועות השונים תוך התפתחות של כל תלמיד לכדי מרב יכולתו.

י. החברה וצרכיה

חלק ניכר מן התלמידים מנגנים בתזמורות נוער ובאנסמבלים שונים כגון: תזמורת סימפונית חיפה, פילהרמונית צעירה, מקובצת, קבוצות נגינה במתא"ן במשכנות שאננים ועוד.

גופים אילו הם חלק ממפעלי תרבות המיועדים להרחבת הפעילות האמנותית, למפגשים חברתיים הקשורים לתרבות ואמנות ולפעילות אמנותית המשרתת את הקהילות השונות ברחבי הארץ.

הקשר של תלמידי המגמה עם הקהילה רחב ביותר והם מונחים לאורך שנות הלימוד לנגן במקומות שונים ובאירועים: בבתי אבות, בתי חולים, מגביות שונות של וריאטי, ויצו, נעמת האגודה למלחמה בסרטן ובטקסים שונים בהיכל העירייה בויצו העולמית בת"א ובמקומות שונים בארץ.

חשוב לציין שמדובר בטקסים פומביים או במגביות ולא למטרות פרטיות או לצורך "קישוט" בלובי או בכניסה לאולם. אנו מקפידים על תנאי נגינה הולמים במקומות בהם הקהל מאזין בקשב ולמטרות עזרה לזולת.

י"א. חלוקת שעות הלימוד (בשעות שבועיות):

<u>י"ב</u>	<u>י"א</u>	<u>י"ב</u>	<u>י"א</u>	<u>י"ב</u>	<u>י"א</u>
3	3	3	3	3	פיתוח שמיעה וסולפז'
1	1	1	1	1	מחולקות כד:
1	1	1	1	1	סולפז' קצב
1	1	1	1	1	הכתבות
1	1	1	1	1	מרווחים/אקורדים+סולפז
2	2	2	2	2	תאוריה והרמוניה דיאטונית
4	2	2	2	2	ספרות המוסיקה ותולדותיה
2	2	2	2	2	אלתור
2	2	2	2	2	הלחנה
6	6	6	6	6	קאמרית

מספר היחידות לבגרות:

מס' יחידות לימוד	מקצוע
2 יח"ל	פיתוח שמיעה וסולפז'
1 יח"ל	תאוריה והרמוניה דיאטונית
2 יח"ל	ספרות המוסיקה ותולדותיה
5 יח"ל	סה"כ

פיתוח שמיעה וסולפז' = 3 ש"ש בכיתות י-י"ב

3 ש"ש מחולקות כך:

- סולפז' קצב = 1 ש"ש בכיתות י-י"ב (המורה: דניאל עקיבא)
- הכתבות = 1 ש"ש בכיתות י-י"ב (המורה: אירנה גלפנד)
- מרווחים ואקורדים + שירת סולפז' = 1 ש"ש בכיתות י-י"ב (המורה: אמיר ברנהרד)

הסבר על ייחודיות הוראת המקצוע

פיתוח שמיעה וסולפז' נלמדים במגמה למוסיקה בבית ספרנו בשיטה ייחודית אשר פותחה במשך שנים על ידי מוסיקאים שונים ובהם מורי המגמה: אמיר ברנהרד, אירנה גלפנד ודניאל עקיבא. כמו כן תרמו את חלקם לפיתוח שיטה זו מוסיקאים אשר לימדו בבית ספרנו ובהם: ד"ר איתן שטיינברג, אייל זידמן, עירית רימון, היידי ליפמן וטל ייני. במהלך 3 שנות לימוד כתה י'- יב', לומדים התלמידים 3 שעות שבועיות פיתוח שמיעה וסולפז' עם שלושה מורים שונים ומפתחים מיומנויות בחלוקה לשלושה נושאים: סולפז' קצב, הכתבות ומרווחים ואקורדים + שירת סולפז'. להלן הסבר על כל אחד מהמקצועות המרכיבים את נושא "פיתוח השמיעה וסולפז'":

1. סולפז' קצב

רציונל

- 1) הפנמת קצב מאפשרת לפתח את טכניקת הנגינה ולשכללה תוך התבוננות רחבה יותר על הרפרטואר המבוצע.
- 2) שיעור זה מקנה למוסיקאים יכולת חשיבה והטמעה של צרופים שונים ומורכבים של אלמנטים קצביים.
- 3) בזכות יכולת זו של חשיבה והפנמת הרעיונות וראיית על בלבד בטרם נגינה וביצוע, מוסרים חלק מן המחסומים הטכניים והפסיכולוגיים בנגינה.

מטרות

- 1) הבנת מושגי היסוד של משקל וקצב והפנמתם
- 2) שיפור מיומנויות של קריאה נגינה וניצוח.
- 3) לימוד ותרגול קצב בדרכים שונות: בקריאה מן הדף, בנגינה במקלדת, בשילוב דקלום ומחיאית כף, בשילוב ניצוח ודקלום, מפתח את הקואורדינציה.

2. פיתוח מיומנויות שמיעה בהכתבות

רציונל:

- 1) התכנית הינה תכנית הדרגתית כאשר כל שלב נוכחי שלה נובע ישירות מהקודם לו.
- 2) התכנית מבוססת על תפיסה קוגניטיבית של טונאליות, על דמיון מבני בין הסולמות וכתוצאה מכך מאפשרת זיהוי צלילים ע"פ יחסם למרכז הטונאלי.
- 3) בתכנית ישנה הימנעות משימוש במרווח כמרכיב הגורם לחשיבה ליניארית, מעכב פיתוח שמיעה הרמונית ויוצר טעויות נגררות.
- 4) התכנית מפתחת שמיעה פנימית, מאפשרת כתיבת צלילים חופשית ומחנכת להאזנה אקטיבית.

מטרות:

- 1) פיתוח שמיעה מוסיקלית- מלודית והרמונית.
- 2) פיתוח יכולת נגינה משמיעה.
- 3) שיפור מיומנות הקשבה בעת נגינה בהרכב.
- 4) חינוך להאזנה אקטיבית.

3. מרווחים ואקורדים + שירת סולפז'

רציונל

- 1) נושא זה הינו מרכיב חשוב בלימודי פיתוח השמיעה. מרווחים ואקורדים נלמדים בדרכים מגוונות : על ידי הבנה תאורטית, תרגול בשמיעה, כתיבה, שירה וזיהוי.
- 2) שירת הסולפז' מוצאת מהקונטקסט של לימוד תאורטי בלבד. אנו מלמדים את חשיבות שירת הסולפז' לכל מקצועות המוסיקה המעשיים כגון: ביצוע, הלחנה, אלתור ושואפים להציגה כנושא דומיננטי ואפילו אהוב בלימודי המוסיקה.

מטרות

- 1) בתרגול מרווחים-דגש על זיהוי המרווח או האקורד ע"י חיבור לצבע, משפחה (קונסוננט, דיסוננט, גדול, קטן, מאגור, מינור, מקטן וכו')
- 2) בתרגול מרווחים מושם דגש על מצבים שונים של מרווחים ואקורדים: הרמוני, מלודי, שרשרת, רגיסטרים שונים בפסנתר, השמעת קטע מיצירה קלאסית או פופולארית.
- 3) בסולפז'- שליטה בשירה ע"פ פונקציונאליות בסולם המאגורי והמינורי, דהיינו יכולת לשיר את צלילי הסולם של הסולפג' ללא הזדקקות לשירת מרווחים.
- 4) בסולפז'-שליטה במקלדת – יכולת לנגן את הסולפג', יכולת לנגן את הסולם של הסולפג'.

מפרט התכנים

סולפז קצב כתיב י' 1 - ש"ש

המורה: דניאל עקיבא

נושא	שעות	מטרות פרטניות לביצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה + משקלה
יסודות הקצב	1-6	הכרת מושגי היסוד כדי להפנימם בדרכי ביצוע של רפרטואר	משקל, פעמה, מקצב, טמפו	שיעור בכתה, הכנת עבודה בנושאי הלימוד בבית	מילון למונחי מוסיקה בהוצאת אור תו	השתתפות בכיתה כל השנה 15% הכנת חומר בבית 5% 2 בחנים 8%
הכרת משקלים וזיהויים	7-13	יכולת זיהוי משקלי היסוד משמיעה בלבד	משקל זוגי, משקל משולש, פעמות מודגשות	תרגול בכתה, הכתבות		הכנת חומר 5% 2 בחנים 8%
ערכים קצביים יסודיים	14-20	הפנמת ערכי היסוד כדי לבצעם בשירה ובנגינה בשלמות	לונגה, שלם, חצי, רבע, שמינית	תרגול בכתה, קריאה מהדף	פ.הינדמיט- דרכי תרגול לסולפז' וקצב	2 בחנים 8% מבחן מסכם 15%
סינקופה	21-25	הכרת הסינקופה והיכולת לבצע בנגינת יצירות	סינקופה	תרגול בכתה, קריאה מהדף		2 בחנים 8% הכנת חומר 5%
הפסקות	26-30	הכרת הפסקות והפנמתן לצרכי ביצוע בשירה ובנגינת רפרטואר	הפסקות	תרגול בכתה, הכתבות וקריאה מהדף		2 בחנים 8% מבחן מסכם 15% סה"כ: 100%

הכתבות כיתה י' - 1 ש"ש

המורה: אירנה גלפנד

מטרת השיעורים בכיתה י' היא הקניית אסטרטגיות וטכניקות כתיבת ההכתבות דיאטוניות חד קוליות ודו קוליות בטונאליות דו מז'ור.

נושא	שעות	מטרות פרטניות לביצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה + משקלה
א. למידת צלילים בסולם ע"פ שיוכם לטוניקה. ב. טכניקת כתיבה	1-5	א. זכירת כל צליל בסולם, יכולת לשיר ולכתוב אותו. ב. הבנת צורת ההכתבה וכתיבת חלקיה: סוף, התחלה ואמצע.	א. טונאליות, טוניקה. ב. צורה, קדנצה.	א. הסבר על מהות הטונאליות, שירת אלמנטים מלודיים, זכירתם, זיהוי צלילים בודדים בע"פ ובכתב ע"פ שייכותם לטוניקה. ב. כתיבת הכתבות פשוטות, בדיקות עקביות אחרי כל שתי השמעות והקפדה על סדר הכתיבה.	לדוכין: 1000 הכתבות	דרכי הערכה + משקלה עבודה בכיתה ושליטה בחומר 25% בוזן 7%
א. אלמנטים מלודיים טיפוסיים: רצף, משולש, צלילים מובילים, סקוונצות. ב. קפיצות רחבות.	6-10	א. קליטה וזכירת אלמנטים מלודיים טיפוסיים כמו: רצף, משולש, צלילים מובילים, סקוונצות. ב. פיתוח יכולת זיהוי מהיר של צלילי בודד ללא יחס מרווחי על מנת לפתח שמיעה פונקציונאלית ולמנוע טעויות נגררות.	רצף, משולש, צלילים מובילים, סקוונצות.	א. נגינה וניתוח הכתבות הכוללות אלמנטים מלודיים טיפוסיים: רצף, משולש, צלילים מובילים, סקוונצות. ב. כתיבת הכתבות של 4 תיבות הכוללות קפיצות בתחום אוקטבה ואפילו מעבר לה.	כנ"ל	מבחן 10%
הכתבות דו קוליות קצרות בחמשה אחת.	11-15	פיתוח יכולת זיהוי של שני קווים מלודיים, שליפת קול תחתון. התייחסות לדיסוננס כתוצאת שילוב קולות. זיהוי טרצות וסקסטות מקבילות	קווים מלודיים, קונסוננס דיסוננס, טרצות וסקסטות מקבילות.	הבלטת כל קול תוך כדי השמעת ההכתבה. שירת קול תחתון לאחר כתיבת ההכתבה. כתיבת הכתבות דו קוליות של 4 תיבות הכוללות טרצות וסקסטות מקבילות ודיסוננסים אחדים בולטים. הקפדה	כנ"ל	בוזן 7% מבחן 10%

		על מיקום תווים.				
בוהן 7% מבחן 10%	כנ"ל	הכתבות באורך 8 תיבות המורכבות משני פסוקים (עם חזרות זהות, וריאציוניות וללא חזרות). כתיבת פסוקים דומים במקביל, כתיבת קדנצות.	פסוק, משפט, קדנצות אמצעיות וסופיות. סוגי קדנצות: פלגאלית, אותנטית, מלאה.	פיתוח זיכרון ויכולת כתיבת קטעים ארוכים יותר.	16-20	הכתבות חז קוליות באורך משפט בעל שני פסוקים.
בוהן 7% מבחן 10%	כנ"ל	הכתבות זו קוליות קצרות בשני מפתחות שונים: נגינת הכתבות עם קולות שווים בעוצמה ועם קול תחתון מובלט. הקפדה על מיקום קול תחתון. שירת ההכתבה בשני קולות לאחר כתיבתה.	רגיסטר, מפתח פה, קווים מלודיים.	התמצאות במפתח פה, פיתוח יכולת זיהוי שני קווים מלודיים ברגיסטרים שונים.	21-25	הכתבות זו קוליות קצרות בשני מפתחות שונים.
בוהן 7% סה"כ: 100%	כנ"ל	שירת אלמנטים מלודיים הנלמדים בדו מז'ור הפעם בסולמות נוספים. כתיבת הכתבות זו קוליות ארוכות בהתאם לצורתן (התחלת פסוקים, קדנצות)	מעגל קווינטות, סימני היתק, המושגים הקודמים.	פיתוח התמצאות בסולמות מז'וריים עד שני סימני העתק. שימוש באלמנטים קודמים אך עם שיום חדש) שייכות לטוניקה בסולם אחר) – הכנה לשנה הבאה.	26-30	הרחבה בתחום חז קולי- סולמות מז'וריים נוספים. הכתבות זו קוליות באורך משפט בעל 2 פסוקים.

מרווחים ואקורדים כיתה י' - 1/2 ש"ש (בכל שעת לימוד 1/2 שיעור מוקדש ללימוד מרווחים

ואקורדים ו1/2 שיעור מוקדש ללימוד ותרגול סולפז' המפורט להלן)

המורה: אמיר ברנהרד

נושא	הצאי שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפי ה לתלמיד	דרכי הערכה + משקלה
פונקציונאל יות בסולם המאג'ורי	1-5	שירת צלילי מדרגות הסולם ע"פ הפונקציות השונות ללא הזדקקות לחשיבה מרווחית	מדרגות הסולם, טוניקה – צליל יסודי, קוינטה פיתגוראית, קוינטה מושוות, צלילים עליים, טון מוביל,	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובהכתבות		השתתפות בכיתה, הבנה ושליטה בסולפג' כל השנה 17% 2 בחנים בע"פ ו 21 12% בכתב
2 גד', 3 גד', 5 זכה	6-10	הבנה תיאורטית וכתיבה, שליטה במקלדת, שירת מרווחים, זיהוי וכתיבה.	גובה הצליל, מרווח מבחינת מספר הטונים, חשיבה טונאלית וא-טונאלית, צבע, קונסוננט, דיסוננט	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובוחנים בהכתבה מלודית והרמונית, שרשראות מרווחים.		עבודת בית 7% 2 בחנים בע"פ ו 2 12% בכתב
3 קטנה, 4 זכה, 2 קטנה	11-15	הבנה תיאורטית וכתיבה, שליטה במקלדת, שירת מרווחים, זיהוי וכתיבה. שירת האקורדים והיפוכיהם.	גובה הצליל, מרווח מבחינת מספר הטונים, חשיבה טונאלית וא-טונאלית, צבע, קונסוננט, דיסוננט	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובוחנים בהכתבה מלודית והרמונית, שרשראות מרווחים.		עבודת בית 7% 2 בחנים בע"פ ו 2 12% בכתב
נושא	שע- ות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפי ה לתלמיד	דרכי הערכה + משקלה
שירת במקהלה	16-20	שירת יצירה מהרפרטואר הקלאסי למקהלות	שמיעה הרמונית, פרטיטורה למקהלה, חלוקה לקולות, לימוד הגייט הטקסט,	הסבר והבנת היצירה, הכרות עם המלחין, התקופה, הצורה, האסטטיקה, הטקסט, קשר בין טקסט	מתוך הרפרטואר הקלאסי לשירת מקהלה	עבודת בית 7% 2 בחנים בע"פ 6%

		ומוזיקה, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בכית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירת קו הזמר, חזרות כיתתיות, חזרות מגמה וקונצרט.	הפקה קולית, חימום קולי, שירה בקבוצה, קו הזמר, ניצוח מנצח, ליווי כלי, כללי הופעה.			
עבודת בית 7% 2 בחנים בכתב 6%		הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובוחנים בהכתבה מלודית והרמונית, שרשראות מרווחים ואקורדים.	גובה הצליל, מרווח מבחינת מספר הטונים, חשיבה טונאלית מצב האקורד.	הבנה תיאורטית וכתובה, שליטה במקלדת, שירת אקורדים, זיהוי וכתובה.	21-25	מאג'ור מצב יסודי, מאג'ור היפוך 1
עבודת בית 7% סה"כ: 100%		הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובוחנים בהכתבה מלודית והרמונית, שרשראות מרווחים ואקורדים.	גובה הצליל, מרווח מבחינת מספר הטונים, חשיבה טונאלית מצב האקורד.	הבנה תיאורטית וכתובה, שליטה במקלדת, שירת אקורדים והיפוכיהם, זיהוי וכתובה.	26-30	מאג'ור היפוך 2

שירת סולפג' כיתה י' – 1/2 ש"ש (כמשלים ל1/2 ש"ש מרווחים)

המורה: אמיר ברנהרד

נושא	הצאי ש"ש	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפי ה לתלמיד	דרכי הערכה + משקלה
פונקציונאליות בסולם המאג'ורי	1-5	שירת צלילי מדרגות הסולם ע"פ הפונקציות השונות ללא הזדקקות לחשיבה מרווחית	מדרגות הסולם, טוניקה – צליל יסודי, קוינטה פיתגוראית, קוינטה מושוות, צלילים עליים, טון מוביל,	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובהכתבות	חוברת לימוד/אמיר ברנהרד עמ' 1	השתתפות בכיתה כל השנה 17% עבודת בית 7%
פונקציונאליות בסולם המאג'ורי	6-10	שירת צלילי מדרגות הסולם ע"פ הפונקציות השונות ללא הזדקקות לחשיבה מרווחית, הבנה וניתוח, שירה תוך כדי ניצוח	פונקציונאליות הצלילים בדו מאג'ור, דרגות עיקריות	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובהכתבה מלודית קצרה בסולם	חוברת לימוד עמ' 2	עבודת בית 7% 4 בחנים בע"פ 12%
סולפג' בדו מג'ור	11-15	שירת צלילי מדרגות הסולם ע"פ הפונקציות השונות ללא הזדקקות לחשיבה מרווחית, הבנה וניתוח שירה תוך כדי ניצוח	פונקציונאליות, הצלילים בדו מאג'ור, דרגות עיקריות	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובהכתבות בסולם.	חוברת לימוד עמ' 3	2 בחנים בע"פ 21% בכתב 12%
שירת במקהלה	16-20	שירת יצירה מהרפרטואר הקלאסי למקהלות	שמיעה הרמונית, פרטיטורה למקהלה, חלוקה לקולות, לימוד הגיית הטקסט, הפקה קולית, חימום קולי, שירה בקבוצה, קו הזמר, ניצוח מנצח, ליווי כלי, כללי הופעה.	הסבר והבנת היצירה, הכרות עם המלחין, התקופה, הצורה, האסטטיקה, הטקסט, קשר בין טקסט ומוזיקה, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירת	מתוך הרפרטואר הקלאסי לשירת מקהלה	עבודת בית 7% 2 בחנים בע"פ 6%

		קו הזמר, חזרות כיתתיות, חזרות מגמה וקונצרט.				
עבודת בית 7% 4 בחנים בכתב 12%	חוברת לימוד עמ' 4-5	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובהכתבות בסולם.	מודולציה, פונקציונאליות וצלילים בסולם מאג'ור, דרגות עיקריות	שירת צלילי מדרגות הסולם ע"פ הפונקציות השונות ללא הזדקקות לחשיבה מרווחית, הבנה וניתוח שירה תוך כדי ניצוח	21-25	מודולציה של סולפג' בסול מאג'ור
עבודת בית 7% 2 בחנים בכתב 6% סה"כ: 100%	חומר תיאורטי אלמנטרי	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובהכתבות בסולם.	סולם מינור טבעי, הרמוני ומלוודי, מדרגות, פונקציונאליות	שליטה, הבנה ושירת צלילי מדרגות הסולם לה מינור, דו מינור ורה מינור בעלייה ובירידה ע"פ הפונקציות השונות ללא הזדקקות לחשיבה מרווחית	26-30	הסולם המינורי: טבעי, הרמוני ומלוודי

סולפז' קצב כתה יא' - 1 ש"ש

נושא	שעות	מטרות פרטניות לביצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה + משקלה
משקלי שמיניות וחצאים	1-6	הכרת משקלים המשמשים ברפרטואר השוטף	משקלי שמיניות: 3,6,9,12 משקלי חצאים: 2,3,4,6	קריאת תרגילים והכתבות	פ.הינדמיט- דרכי תרגול לסולפז' וקצב	השתתפות בכיתה כל השנה 15% הכנת חומר 5% 2 בחנים 8%
קשתות	7-13	שיפור מיומנויות הקריאה והנגינה		יצירת תרגילים. הכתבות		2 בחנים 8% הכנת חומר 5%
דו קוליות במקצבים פשוטים	14-20	פיתוח קואורדינציה בביצוע שני קולות בו זמנית		נגינת תרגילים במקלדת		2 בחנים 8% מבחן 15%
סינקופות מורכבות	21-25	העמקת השליטה במקצבים מרכבים לצרכי ביצוע וכתובה		קריאת תרגילים מן הספר והכתבות		הכנת חומר 5% 2 בחנים 8%
מקצבים מרכבים בקו אחד	26-30	הפנמת אלמנטים קצביים מרכבים ביותר לשיפור הקריאה מן הדף		קריאת תרגילים מן הספר וכתבת תרגילים מרכבים		2 בחנים 8% מבחן מסכם 15% סה"כ: 100%

הכתבות כיתה יא' - 1ש"ש:

מטרת השיעורים בכיתה יא' היא פיתוח מיומנויות בכתיבת הכתבות דיאטוניות חד קוליות במינור, כתיבת הכתבות חד קוליות במז'ור ובמינור עם צלילים כרומטיים, כתיבת הכתבות דו קוליות בשני מפתחות עם צלילים כרומטיים אחדים.

נושא	שעות	מטרות לביצוע	פרטניור	מושגים מרכזיים	דרכי לימוד	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה+משקלה
למידת צלילים בלד מינור	1-5	זכירת כל צליל בסולם לה מינור, יכולת לשיר ולכתוב אותו.		מינור, 3 סוגי מינור, משולש מינורי.	שירת אלמנטים, זכירתם וזיהוי צלילים בע"פ ובכתב כמו במז'ור. התייחסות מיוחדת למדרגות 6 ו-7 טבעיות ומוגבהות. כתיבת הכתבות קצרות בלה מינור.	לדוכין: 1000 הכתבות.	<u>כללי:</u> <u>עבודה בכיתה ושליטה</u> <u>בחומר 25%</u>
צלילים כרומטיים במז'ור. כללי כתיבה.	6-10	זיהוי צליל כרומטי ביחס ליציב או לסמוך דיאטוני, כתיבתו נכונה בקונטקסט טונאלי.		צליל כרומטי ותפקידו בסולם. כללי כתיבה סולמות מז'וריים כרומטיים.	הכתבות מז'וריות קצרות של 4 תיבות עם צלילים כרומטיים. פענוח צלילים כרומטיים ע"פ שיוכם לדיאטוניים.	כנ"ל	בוזן 7% מבחן 10%
צלילים כרומטיים במינור. כללי כתיבה	11-15	זיהוי צליל כרומטי ביחס ליציב או סמוך דיאטוני, כתיבתו נכונה בקונטקסט טונאלי.		צליל כרומטי ותפקידו בסולם. כללי כתיבה סולמות מינוריים כרומטיים.	הכתבות מינוריות קצרות של 4 תיבות עם צלילים כרומטיים. פענוח צלילים כרומטיים ע"פ שיוכם לדיאטוניים.	כנ"ל	בוזן 7% מבחן 10%
הכתבות דו קוליות קצרות בשני מפתחות עם צלילים כרומטיים אחדים.	16-20	פיתוח יכולת כתיבת שני קולות בשני מפתחות. פיתוח יכולת שליפת קול תחתון במפתח פה וזיהוי בשניהם צלילים כרומטיים.		צלילים כרומטיים בייחוד בקדנצות.	הכתבות דו קוליות של 4 תיבות עם צלילים כרומטיים- תחילה בקול עליון ואח"כ גם בתחתון. שירה דו קולית לאחר כתיבת ההכתבה.	כנ"ל	בוזן 7% מבחן 10%
הכתבות חד קוליות כרומטיות באורך משפט.	21-25	כתיבה בהתאם לצורה: פיתוח כתיבה מהירה של קדנצות, זיהוי מהיר של צלילים כרומטיים.		דו דומיננטה בקדנצות.	הכתבות חד קוליות באורך משפט של 8 תיבות. ארגון קדנצות, התחלת פסוקים.	כנ"ל	מבחן 10%
הכתבות דו קוליות	26-30	כתיבה בהתאם לצורה: פיתוח כתיבה		דו דומיננטה בקדנצות.	הכתבות דו קוליות באורך משפט של 8	כנ"ל	בוזן 7%

סה"כ: 100%		תיבות, ארגון שני קולות בקדנצות.		מהירה של קדנצות, זיהוי צלילים כרומטיים בייחוד בקול תחתון.	כרומטיות באורך משפט.
------------	--	---------------------------------	--	---	----------------------

מרווחים ואקורדים כיתה י"א - (1/2 ש"ש)

נושא	הצאי שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפי ה לתלמיד	דרכי הערכה + משקלה
6 קטנה, 6 גדולה	1-5	הבנה תיאורטית וכתובה, שליטה במקלדת, שירת מרווחים, זיהוי וכתובה. שירת האקורדים והיפוכיהם.	גובה הצליל, מרווח מבחינת מספר הטונים, חשיבה טונאלית וא-טונאלית, צבע, קונסוננט, דיסוננט	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובוחנים בהכתבה מלודית והרמונית, שרשראות מרווחים.		השתתפות בכיתה, הבנה ושליטה במרווחים כל השנה 17% עבודת בית 7%
מינור מצב יסודי, היפוך 1 + 2	6-10	הבנה תיאורטית וכתובה, שליטה במקלדת, שירת אקורדים והיפוכיהם, זיהוי וכתובה.	גובה הצליל, מרווח מבחינת מספר הטונים, חשיבה טונאלית מצב האקורד.	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובוחנים בהכתבה מלודית והרמונית, שרשראות מרווחים ואקורדים.		2 בחנים בע"פ ו 2 בחנים בכתב 12%
V7 מצב יסודי ומצב קווינט סקסט ופתרונות לדרגה I	11-15	הבנה תיאורטית וכתובה, שליטה במקלדת, שירת אקורדים והיפוכיהם, זיהוי וכתובה.	גובה הצליל, מרווח מבחינת מספר הטונים, חשיבה טונאלית מצב האקורד.	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובוחנים בהכתבה מלודית והרמונית, שרשראות מרווחים ואקורדים.		עבודת בית 7% 2 בחנים בע"פ ו 2 בחנים בכתב 12%
שירת יצירה למקהלה	16-20	שירת יצירה מהרפרטואר הקלאסי למקהלות הבנה וניתוח	שמיעה הרמונית, פרטיטורה למקהלה, חלוקה לקולות, לימוד הגיית הטקסט, הפקה קולית, חימום קולי, שירה בקבוצה, קו הזמר, ניצוח מנצח, ליווי כלי, כללי הופעה.	הסבר והבנת היצירה, הכרות עם המלחין, התקופה, הצורה, האסטטיקה, הטקסט, קשר בין טקסט ומוזיקה, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירת	מתוך הרפרטואר הקלאסי לשירת מקהלה	עבודת בית 7% 2 בחנים בע"פ ו 2 בחנים בכתב 12%

		קו הזמר, חזרות כיתתיות, חזרות מגמה וקונצרט.				
עבודת בית 7% 2 בחנים בכתב 6%		הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובוחנים בהכתבה מלודית והרמונית, שרשראות מרווחים.	גובה הצליל, מרווח מבחינת מספר הטונים, חשיבה טונאלית וא-קונסוננט, דיסוננט	הבנה תיאורטית וכתיבה, שליטה במקלדת, שירת מרווחים, זיהוי וכתיבה. שירת האקורדים והיפוכיהם.	21-25	7 קטנה, 8 גדולה, זכה
עבודת בית 7% 2 בחנים בע"פ 6% סה"כ: 100%		הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובוחנים בהכתבה מלודית והרמונית, שרשראות מרווחים ואקורדים.	גובה הצליל, מרווח מבחינת מספר הטונים, חשיבה טונאלית מצב האקורד.	הבנה תיאורטית וכתיבה, שליטה במקלדת, שירת אקורדים והיפוכיהם, זיהוי וכתיבה.	26-30	V7 קוורט סקסט סקונד ופתרונות לדרגה I

שירת סולפג' כיתה י"א - 1/2 ש"ש

נושא	חצאי שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפי ה לתלמיד	דרכי הערכה + משקלה
סולפג' במינור טבעי, הרמוני, מלודי וסגנון באך בסולם לה מינור ומודולציות לסולמות קרובים	1-5	שירת צלילי מדרגות הסולם ע"פ הפונקציות השונות ללא הזדקקות לחשיבה מרווחית, הבנה וניתוח, שירה תוך כדי ניצוח	פוקצינאליות הצלילים בלה מינור ובסולמות הקרובים, דרגות עיקריות	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובהכתבות	חוברת לימוד עמ' 6-10	השתתפות בכיתה כל השנה 17% עבודת בית 7% 2 בחנים בע"פ 6%
סולפג' הכוללים צלילים זרים וכרומנטיקה במג'ור ובמינור	6-10	שירת צלילי מדרגות הסולם ע"פ הפונקציות השונות ללא הזדקקות לחשיבה מרווחית, הבנה וניתוח, שירה תוך כדי ניצוח	פוקצינאליות הצלילים בדו מאג'ור, לה מינור וסולמות קרובים, דרגות עיקריות	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובהכתבה מלודית קצרה בסולם	חוברת לימוד עמ' 11-13	עבודת בית 7% 4 בחנים בע"פ 12%
סולפג' בסול מג'ור, מי מינור, מודולציות לסולמות קרובים	11-15	שירת צלילי מדרגות הסולמות ע"פ הפונקציות השונות ללא הזדקקות לחשיבה מרווחית, הבנה וניתוח,	פונקצינאליות וצלילים בסולם בסול מאג'ור ומי מינור, דרגות עיקריות, מודולציה	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובהכתבה מלודית קצרה בסולם	חוברת לימוד עמ' 14-15	2 בחנים בע"פ 6%
שירת יצירה למקהלה	16-20	שירת יצירה מהרפרטואר הקלאסי למקהלות הבנה וניתוח	שמיעה הרמונית, פרטיטורה למקהלה, חלוקה לקולות, לימוד הגיית הטקסט, הפקה קולית, חימום קולי, שירה בקבוצה, קו הזמר, ניצוח מנצח, ליווי כלי, כללי הופעה.	הסבר והבנת היצירה, הכרות עם המלחין, התקופה, הצורה, האסטטיקה, הטקסט, קשר בין טקסט ומוזיקה, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירת קו הזמר, חזרות כיתתיות, חזרות	מתוך הרפרטואר הקלאסי לשירת מקהלה	עבודת בית 7% 4 בחנים בכתב 12%

		מגמה וקונצרט.				
עבודת בית 7% 2 בחנים בכתב 6%	חוברת לימוד עמ' 16-17	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובהכתבות בסולם.	פונקציונאליות וצלילים בסולם בפה מאג'ור ורה מינור, דרגות עיקריות, מודולציה	שירת צלילי מדרגות הסולמות ע"פ הפונקציות השונות ללא הזדקקות לחשיבה מרווחית, הבנה וניתוח, שירה תוך כדי ניצוח	21-25	סולפג' ברה מינור, פה מג'ור, מודולציות לסולמות קרובים
עבודת בית 7% 2 בחנים בכתב 6% סה"כ: 100%	חרל"פ: עקידת יצחק, יצירה למקהלה מעורבת	הבנת הסגנון, שמיעת כל היצירה, קשר בין טקסט ומוזיקה, הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה	פרטיטורה למקהלה, חלוקה לקולות, לימוד הגיית הטקסט, קו הזמר, משקל מורכב: 7/4, 5/8 וכו'	שירה וניצוח 2 עמודים ראשונים.	26-30	חרל"פ: עקידת יצחק:

סולפז קצב כתה יב' - 1ש"ש

נושא	שעות	מטרות פרטניות לביצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה + משקלה
יחידות קצב מורכבות	1-6	הפנמת יחידות הקצב הנ"ל כדי לזהותן ולבצען באופן שוטף ברפרטואר	טריולה, קווינטולה, ספטולה וכד'	נגינת סולמות ופיגורציות תוך שימוש ביחידות הנ"ל		השתתפות בכיתה כל השנה 15% הכנת חומר 5% 2 בחנים 8%
פוליריתמיות	7-13	הבנה והפנמת הפוליריתמיות במוסיקה של המאות ה-20 וה-21	המיולה, רב מישקליות	קריאת תרגילים בספרו של הינדמית. קריאת רפרטואר פוליריתמי של מלחינים שונים	ספרו של הינדמית. פרטיטורות של סטרווינסקי, ברטוק, אלבן ברג ועוד	2 בחנים 8% הכנת חומר 5%
חד קוליות מורכבת	14-20	שיפור יכולת הקריאה מהדף של יצירות מקוריות		קריאה מספרו של הינדמית, הכתבות		2 בחנים 8% מבחן 15%
דו קוליות מורכבת	21-26	שיפור קואורדינציה		נגינת תרגילים מן הספר ביצוע תרגילים בדקלום ומחזאת כף/ניצוח		הכנת חומר 5% 2 בחנים 8%
דו קוליות במשקלים שונים	27-30	פתוח מיומנויות גבוהות ביותר המועילות לנגינה וירטואוזית ולניצוח		נגינת תרגילים מן הספר		2 בחנים 8% מבחן מסכם 15% סה"כ: 100%

הכתבות כיתה יב' – 1 ש"ש

מטרת השיעורים בכיתה יב' היא חידוד מיומנויות הנרכשות בשנתיים הקודמות, חשיפה לכתיבת ההכתבות בסגנון שונה והכנה לבחינת הבגרות.

נושא	שעות	מטרות פרטניות לביצוע	מושגים מרכזיים	דרכי לימוד	ביבליוגרפיה	דרכי הערכה+משקלה
חזרה: הכתבות קצרות חד קוליות, ריבוי צלילים כרומטיים.	1-5	חידוד זיהוי הצלילים, בייחוד כרומטיים, פיתוח שמיעה פונקציונאלית וכתיבת צלילים כרומטיים על פיה.	צלילים כרומטיים, פונקציונאלי ות.	הכתבות קצרות חד ודו קוליות עם צלילים כרומטיים רבים. שירת אלמנטים עם צלילים כרומטיים המשתייכים לדיאטוניים.	לדוכין: 1000 הכתבות. אלכסייב, בלום: קורס הכתבות.	כללי: עבודה בכיתה ושליטה בחומר 18% בוהן 5% מבחן 8%
הכתבות דו קוליות קצרות, ריבוי צלילים כרומטיים	6-10	חידוד זיהוי צלילים כרומטיים בייחוד בקול תחתון. פיתוח שמיעה פונקציונאלית.	צלילים כרומטיים, פונקציונאלי ות.	הכתבות דו קוליות קצרות עם צלילים כרומטיים רבים. פענוחם פונקציונאלית.	כנ"ל	בוהן 5% מבחן 8%
פוליפוניה בהכתבות דו קוליות.	11-15	פיתוח יכולת לכתוב בס מפותח, פיתוח תפיסה פוליפונית במקביל לשמיעה הפונקציונאלית.	פוליפוניה, קווים מלודיים, חיקוי.	הכתבות דו קוליות עם אלמנטים פוליפוניים (בתור הכתבות ניתנים קטעים מתקופת הבארוק).	פרידקין: הכתבות	בוהן 5% מבחן 8%
צלילים כרומטיים לצורך מודולציה בהכתבות חד קוליות.	16-20	פיתוח יכולת לזהות מודולציה ולשייך טונאליות חדשה לקודמת.	מודולציה, צלילים כרומטיים מודולטוריים טוניקה חדשה.	הכתבות חד קוליות באורך 8 תיבות עם צלילים כרומטיים המהווים מודולציה ופענוחם. תחושת טוניקה חדשה ויכולת לשייכה לקודמת.	לדוכין: 1000 הכתבות. אלכסייב, בלום: קורס הכתבות.	בוהן 5% מבחן 8%
צלילים כרומטיים בדומיננטות שניונית בהכתבות דו קוליות.	21-25	פיתוח יכולת לשמוע ולזהות צליל כרומטי בדומיננטה שניונית בייחוד בקול תחתון.	דומיננטה שניונית, סטייה, מודולציה.	ניתוח תיאורטי ושמיעתי של סטיות ומודולציות.	כנ"ל	בוהן 5%
חזרה כללית. הכנה לבחינות מתכונת ובגרות ובחינות עצמן.	26-30	חידוד כל המיומנויות.	כל המושגים הנלמדים.	תרגול ע"פ מאגר ההכתבות חד ודו קוליות הניתנות בבחינות מתכונת ובגרות בשנים הקודמות.	הכתבות מבחינות מתכונת ובגרות מהשנים הקודמות.	בחינת מתכונת 25% בחינת בגרות

מרווחים ואקורדים כיתה י"ב - (1/2 ש"ש)

נושא	הצאי ש"ש	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפי ה לתלמיד	דרכי הערכה + משקלה
טריטון (4) מוגדלת ו 5 (מוקטנת)	1-5	הבנה תיאורטית וכתובה, שליטה במקלדת, שירת מרווחים, זיהוי וכתובה. שירת האקורדים והיפוכיהם.	גובה הצליל, מרווח מבחינת מספר הטונים, חשיבה טונאלית וא-טונאלית, צבע, קונסוננט, דיסוננט	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובוחנים בהכתבה מלודית והרמונית, שרשראות מרווחים.		השתתפות בכיתה כל השנה 7% עבודת בית 3%
מוקטן מצב יסודי ופתרונות ל I מוקטן היפוך 1 + 2 ופתרונות ל I	6-10	הבנה תיאורטית וכתובה, שליטה במקלדת, שירת אקורדים והיפוכיהם, זיהוי וכתובה.	גובה הצליל, מרווח מבחינת מספר הטונים, חשיבה טונאלית מצב האקורד.	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובוחנים בהכתבה מלודית והרמונית, שרשראות מרווחים ואקורדים.		עבודת בית 3% 2 בחנים בכתב ו 2 בחנים בע"פ 12%
נושא	שע-ות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפי ה לתלמיד	דרכי הערכה + משקלה
משולש, מוגדל, מוגדל 7, מאג'ור 7 גדול,	11-15	הבנה תיאורטית וכתובה, שליטה במקלדת, שירת אקורדים והיפוכיהם, זיהוי וכתובה.	גובה הצליל, מרווח מבחינת מספר הטונים, חשיבה טונאלית מצב האקורד.	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובוחנים בהכתבה מלודית והרמונית, שרשראות מרווחים ואקורדים.		2 בחנים בכתב ו 2 בחנים בע"פ 12%
שירת יצירה למקהלה	16-20	שירת יצירה מהרפרטואר הקלאסי למקהלות הבנה וניתוח	שמיעה הרמונית, פרטיטורה למקהלה, חלוקה לקולות, לימוד הגיית הטקסט, הפקה קולית, חימום קולי, שירה בקבוצה, קו הזמר, ניצוח מנצח, ליווי	הסבר והבנת היצירה, הכרות עם המלחין, התקופה, הצורה, האסטטיקה, הטקסט, קשר בין טקסט ומוזיקה, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת	מתוך הרפרטואר הקלאסי לשירת מקהלה	עבודת בית 3% 21 בחנים בכתב ו 2 בחנים בע"פ 12%

		עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירת קו הזמר, חזרות כיתתיות, חזרות מגמה וקונצרט.	כלי, כללי הופעה.			
2 בחנים בכתב ו 2 בחנים בע"פ 12% עבודת בית 3%		הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובוחנים בהכתבה מלודית והרמונית, שרשראות מרווחים ואקורדים.	גובה הצליל, מרווח מבחינת מספר הטונים, חשיבה טונאלית מצב האקורד.	הבנה תיאורטית וכתובה, שליטה במקלדת, שירת אקורדים והיפוכיהם, זיהוי וכתובה.	21-25	מינור 7 קטן וגדול מוקטן 7 וחצי מוקטן,
עבודת בית 3% מתכונת 30% סה"כ: 100%		חזרה על הבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, חזרה ותרגול בבית, מבחני מתכונת מהשנים שעברו	סולפג'ים ויצירות שנבחרו לבחינה	חזרה על החומר לבגרות	26-30	חזרה והכנה לקראת הבגרות, מתכונת ובגרות.

שירת סולפג' כיתה י"ב - 1/2 ש"ש

נושא	חצאי ש"ש	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפי ה לתלמיד	דרכי הערכה + משקלה
סולפג' בסי מינור ורה מג'ור וסולמות קרובים, מודולציות לסולמות קרובים	1-5	שירת צלילי מדרגות הסולם ע"פ הפונקציות השונות ללא הזדקקות לחשיבה מרווחית, הבנה וניתוח, שירה תוך כדי ניצוח	פוקצינאליות הצלילים בלה מינור ובסולמות הקרובים, דרגות עיקריות	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובהכתבות	חוברת לימוד עמ' 18-20	השתתפות בכיתה כל השנה 10% עבודת בית 4% 2 בחנים בע"פ 21 בחנים בכתב 12%
באך: פוגה בדו מינור, ספר 1- הבנה צורנית, ניתוח הרמוני, שירת 3 הקווים.	6-10	הכרת והבנת המלחין, סגנון כתיבתו, אסטטיקה פוליפונית, צורת הפוגה, ניתוח הפוגה (נושא, נושא נגדי, תצוגות, אפיוודות, מרכזים טונאליים), שירה וניצוח קו חיצוני וקו פנימי.	באך, פוגה, נושא, נושא נגדי, קונטרפונקט, תצוגה, אפיוודות, כתיבה למקלדת בברוק, נ. עוגב ועוד.	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנן בשירה בכיתה.	י. ס. באך: פוגה בדו מינור, מתוך הפסנתר המושווה, ספר הראשון 1.	עבודת בית 4% 2 בחנים בכתב 21 בחנים בע"פ 12%
נושא	שעות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפי ה לתלמיד	דרכי הערכה + משקלה
סולפג' בסול מינור וסי במול מג'ור וסולמות קרובים, מודולציות לסולמות קרובים	11-15	שירת צלילי מדרגות הסולמות ע"פ הפונקציות השונות ללא הזדקקות לחשיבה מרווחית, הבנה וניתוח,	פונקצינאליות וצלילים בסולם בסול מאג'ור ומי מינור, דרגות עיקריות, מודולציה	הסבר והבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירה ובהכתבה מלודית קצרה בסולם	חוברת לימוד עמ' 20-23	עבודת בית 4% 2 בחנים בכתב 21 בחנים בע"פ 12%
שירת יצירה למקהלה	16-20	שירת יצירה מהרפרטואר הקלאסי למקהלות הבנה וניתוח	שמיעה הרמונית, פרטיטורה למקהלה, חלוקה לקולות, לימוד הגיית הטקסט, הפקה קולית,	הסבר והבנת היצירה, הכרות עם המלחין, התקופה, הצורה, האסטטיקה, הטקסט, קשר בין טקסט ומוזיקה, תרגול	מתוך הרפרטואר הקלאסי לשירת מקהלה	מתכונת 30%

		בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחנים בשירת קו הזמר, חזרות כיתתיות, חזרות מגמה וקונצרט.	חימום קולי, שירה בקבוצה, קו הזמר, ניצוח מנצח, ליווי כלי, כללי הופעה.			
עבודת בית 7% 2 בחנים בע"פ 21 בכנים בכתב 12%	שנברג: הניצול מגטו וורשה.	הסבר והבנת היצירה, הכרות עם המלחין, התקופה, הצורה, האסטטיקה, הטקסט, קשר בין טקסט ומוזיקה, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, מתן ש"ב, חזרה ותרגול בבית, בוחן בשירה בכיתה.	שנברג, סריאליות, א-טונאליות, שורה דו דקאפונית	רקע על היצירה והמלחין, סגנון כתיבתו, סריאליות, א-טונאליות, שורה דו דקאפונית, ניתוח החלק הפותח של היצירה והסיום, שירה וניצוח.	21-25	שנברג: הניצול מגטו וורשה: הבנת השורה והדו-דקפוניה, שירה וניצוח שמע ישראל בסוף היצירה.
עבודת בית 7% מתכונת סה"כ: 100%	מתכונות ובגרורות משנים שעברו	חזרה על הבנת החומר, תרגול בכיתה ע"י שירה, הקשבה לפסנתר, הדרכה לקראת עבודה בבית, חזרה ותרגול בבית, מבחני מתכונת מהשנים שעברו	סולפג' ויצירות שנבחרו לבחינה	חזרה על החומר לבגרות	26-30	חזרה והכנה לקראת הבגרות, מתכונת ובגרות.

הציון הסופי בסולפג' ופיתוח שמיעה מורכב ממוצע הציונים הסופיים של שלושת תחומי המקצוע:

1. קצב
 2. הכתבות
 3. מרווחים ואקורדים+שירת סולפג'
- ראה פירוט דרכי הערכה עמ' 63.

תאוריה של המוסיקה והרמוניה דיאטונית

המורה: פרופסור ינעם ליף

רציונל

לימוד הרמוניה הינו הכרחי להבנת תהליכים מוסיקליים. שליטה בהרמוניה מביאה להבנת היצירות הנלמדות באופן מעמיק. היא מסייעת בטיפוח מוסיקאים-מבצעים בעלי שיקול דעת בכיצוע ובפרשנות המוסיקלית שהם נותנים ליצירה. התוכנית הינה ייחודית בכך שהיא מביאה את התלמידים בסוף כיתה י"ב לרמה המקבילה לסוף שנה א' בהרמוניה במוסד אקדמי (כמו אקדמיה למוסיקה או מחלקה למוסיקולוגיה), הן מבחינת החומר הנלמד והרפרטואר ההרמוני והן ברמת ההעמקה ויכולת הניתוח והיישום.

מטרות התכנית

1. להביא את התלמידים לשליטה ניתוחית ויישומית בהרמוניה דיאטונית וההיבטים הלינאריים שלה.
2. ללמד טיפול בדיסוננט ולפתח בתלמידים שליטה במודולציות דיאטוניות.
3. לפתח אצל התלמידים הבנת תהליכים הרמוניים אותם הם פוגשים ברפרטואר האינסטרומנטלי האישי שלהם.
4. לתוכנית זו גם השלכה ישירה על יכולת ההעמקה וההתבוננות בקורס ספרות המוסיקה וכתבתן של עבודות תיאורטיות נילוות.

מפרט התכנים

כתה יוד- 2 ש"ש (כל שיעור בטבלא=2 ש"ש)

השיעורים בכתה יוד מוקדשים לתיאוריה בסיסית (רישום ומפתחות, סולמות ומירווחים), מבוא להרמוניה (בניית האקורד המשולש, קדנצות בסיסיות וכללי הובלת קולות חמורה), והרחבה ראשונית של כללי הובלת הקולות והירמון סופראן (הובלת קולות חופשית) תחילת הרחבת היריעה עם תחליפים פונקציונליים בסיסיים (סקסטאקורדים) לדרגות הראשיות.

שיעור מס' כל שיעור 2 ש"ש	נושא	מטרות	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	דרכי הערכה
1	רישום ומקלדת	עקרונות הרישום המוסיקלי, ציר הגובה וציר הזמן, מפתחות, הכרת המקלדת וזיהוי הצלילים על המקלדת	דו אמצעי כציר סימטריה, מפתח דו אלט. מפתחות סול ופה. מפתחות דו האחרים. טרנספוזיציה. צלילים אנהרמוניים.	הרצאה והדגמות, תרגול בכתה במעבר ממפתח למפתח.	עבודת בית 3%
2-3	הסולם המז'ורי ומעגל הקוינטות	מבנה הסולם המז'ורי ובניית מעגל הקוינטות באופן סיסטמטי	מבנה טטרכורדי, סדר הופעת סימני ההתק, טרנספוזיציה, הסימטריה של מעגל הקוינטות.	הרצאה ותירגול טרנספוזיציה, גם תוך שימוש במפתחות שונים.	עבודת בית 3%
4-5	סולמות - הרחבה	הכרת סולמות נוספים והרחבת ההגיון הטטרכורדי	פנטכורדים וטריכורדים, חפיפה ואי-חפיפה.	ניתוח מבנים סולמיים ותרגילים יצירתיים בבניית סולמות במפתחות שונים.	עבודת בית 3% <u>בוזן מעגל הקוינטות 15%</u>
6-7	המודוסים הכנסייתיים	הכרת המודוסים ומאפייניהם, והטמעתם במעגל הקוינטות.	מרכיב טונלי ומרכיב מודאלי בסולם. מודוסים מז'ורים ומינורים. סקסטה "דורית", קורטה "לידית", סקונדה "פריגית" וכיו"ב סולמות מקבילים.	הרצאה ותירגול, זיהוי וניתוח מודוסים, בניית מודוסים על צלילים נתונים.	עבודת בית 3%
8-10	מירווחים	הקניית שליטה בזיהוי ובניית מרווחים	שם המירווח וסוג המירווח. מירווחים פשוטים ומורכבים, קונסוננטים ודיסוננטים, זכים, קטנים, גדולים, מוגדלים ומוקטנים. מירווחים משלימים. מירווחים אנהרמוניים.	תירגול רב בזיהוי ובניית מירווחים, בשימוש כל העזרים האפשריים, כולל קרבה או שוני ממודל נתון, שימוש בעקרון ההשלמה, ועוד.	עבודת בית 3% <u>מבחן מסכם 20%</u>
11-12	דרגות הרמוניות ופונקציונליות במז'ור והמשמעות	הגדרת האקורד המשולש ומבנהו, הכרת הדרגות ההרמוניות ואופיין	מרכיבי האקורד המשולש, דרגות ראשיות ודרגות מישניות. טוניקה, סובדומיננטה ודומיננטה.	הרצאה ויישום תוך כדי תירגול בכתה.	עבודת בית 3%

		ה"גן" הדומיננטי. סולם מינור טבעי, הרמוני ומלודי.	הבנת העקרון הפונקציונלי ויישום במז'ור ובמינור.	ההרמונית של הסולם המינורי.	
13-15	האקורד המשולש במרקם 4 קולי.	הכרת הקולות המקהלתיים ומנעדם ובנייה ורישום האקורד המשולש במרקם מקהלתי 4 קולי.	מצב יסודי. הכפלת הבאס. פריסת האקורד ואיסורים סגנוניים. מצבי סופראן. מצב פתוח ומצב סגור.	הרצאה והדגמות, תירגול 6 מצבי הפריסה במצב יסודי של דרגות שונות בסולמות שונים.	עבודת בית עם שימת דגש על נגינה במקלדת.
16-18	הובלת קולות בסיסית וקדנצות בשימוש דרגות ראשיות.	הקניית מושגים בסיסיים בחיבור בין אקורדים והובלת קולות - תנועת קולות, סוגי קדנצות ויישומן.	תנועה נגדית, דומה, מקבילה ואלכסונית. שני כללי יסוד בהובלת קולות חמורה. איסורים סגנוניים חמורים - אוקטבות וקוינטות מקבילות. קדנצה אוטנטית וקדנצה פלגאלית. מהלך הרמוני בסיסי I-IV-V-I	הרצאה, הדגמה ותירגול רב בהובלת הקולות בקדנצות השונות לפי שני כללי היסוד ב-6 מצבי הפתיחה השונים. זיהוי אבי-טיפוס מלודיים בקולות השונים.	עבודת בית 3% בכתב ונגינת קדנצות במקלדת בהדרגה עד כיסוי כל הסולמות במז'ור ובמינור. <u>בוחר מסכם 15%</u>
19-22	הובלת קולות חופשית והירמון קו סופראן בעזרת דרגות ראשיות במצב יסודי.	הבנת כללי הובלת קולות חופשית ועקרונות תהליך הירמון סופראן נתון.	פריסת אקורדים והכפלות נכונות; אוקטבות וקוינטות נסתרות, הצלבת וחפיפת קולות. ניתוח סופראן והצבת אופציות להרמון. שיקולים פונקציונליים ושיקולי הובלת קולות.	תירגול ועבודות במז'ור ובמינור עד למיצוי ברמת מיומנות סבירה.	עבודת בית 3%
23-26	דרגות ראשיות בהיפוך ראשון- V6, IV6, I6 בס ממוספר	השימוש בסקסטאקורדים עק דרגות ראשיות, יתרונות והשלכות על הובלת הקולות. הכרת עקרונות הבס הממוספר, רישום ויישום הרמוני.	חוזק פונקציונלי וקדנציאלי. הרחבה פונקציונלית. משמעות המספרים בבס ממוספר. אלטרציה וביטוייה בבס ממוספר.	הדגמות ותירגול במז'ור ובמינור עם בס ממוספר נתון, תירגומו לדרגות הרמוניות ודגש על הובלת קולות.	עבודת בית 3%
27-30	הירמון סופראן נתון עם דרגות ראשיות במצב יסודי וסקסט	הרחבת המיומנות בהרמון סופראן תוך הגדלת מגוון האפשרויות.	שיקולים פונקציונליים במסגרת היררכיה וצורה. הכפלות ומקומן בשיקולי הובלת קולות.	תירגול חוזר ונשנה.	עבודת בית 3% <u>מבחן מסכם 20%</u>

כּתה י"א- 2 ש"ש (כל שיעור = 2 ש"ש)

השיעורים בכּתה י"א מוקדשים להרחבתו של אוצר המילים ההרמוני – הדרגות הדיאטוניות המישניות (כולל סקסטאקורדים) במז'ור ובמינור. כל דרגה נבחנת באופן הבא: מבנה, היפוך והכפלות אפשריות; תיפקוד פונקציונאלי (תחליף לדרגה ראשית); דרכי הגעה אל ויציאה מדרגה זו, כולל מהלכים אידיומאטיים רבים. כל דרגה מוצגת עם דוגמאות דידקטיות ומהספרות ומתורגלת במשך 2-3 שיעורים, כולל הירמון בס ממוספר, הירמוני סופראן וחיבור פסוקים חופשיים בשימוש כל החומר ההרמוני שנלמד עד כה ועם דגש על מהלכים הרמוניים סגנוניים והובלת קולות נאותה.

שיעור מס' כל שיעור 2 ש"ש	נושא	מטרות	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	דרכי הערכה
1-3	חזרה על חומר כּתה יוד	הסרת "חלודה" לאחר חופשת הקיץ.		הירמון קווי סופראן ובס ממוספר.	עבודת בית 3%
4-5	דרגה VII6 במז'ור ומינור הרמוני.	הדרגה ה-VII6 כתחליף לדרגה V. הכפלת הטרצה כאופיינית לדרגות מישניות.	תחליף פונקציונלי, תחליף דומיננטי. מהלך אידיומאטי של I – VII6 – I6. הרחבה טוניקאית.	הרצאה ודוגמאות, כתיבת פסוק חופשי, הרמון בס ממוספר, הירמון סופראן.	עבודת בית 3%
6-8	דרגה II ו-II6 במז'ור, תנועות הרמוניות.	הדרגה ה-II כתחליף ל-IV. הגדרת התנועות ההרמוניות ומאפייניהן.	תחליף סובדומיננטי. הרחבת אזור פונקציונלי. תנועה הרמונית חזקה, חלשה ומודגשת וההבדלים ביניהן. מהלך קוורטאלי, מהלך טרציאלי ועוד.	כנ"ל	עבודת בית 3% <u>בוחן 15%</u>
9-11	דרגה VI במז'ור ובמינור	הכרת תכונותיה של הדרגה ה-VI והאפשרויות למיקומה בפסוק הרמוני.	פונקציה תלויית הקשר. דרכי הגעה ויציאה אופייניות בהקשרים שונים. קדנצה (סיום) מדומה. תחליף טוניקה. הכפלה כביטוי פונקציונאלי.	כנ"ל	עבודת בית 3%
12-14	V7 והיפוכיה	השימוש בספטאקורד הדומיננטי והיפוכיו, וטיפול בספטימה כצליל דיסוננטי השואף לפיתרון.	קווינטסקסט אקורד, טרצקוורט אקורד, סקונדאקורד וביטויים בבס ממוספר. פתרון הטריטון. מודל "הכנה-דיסוננט-פיתרון". פתרון V7 ל-I חסרת קוינטה. ספטימה "עוברת".	כנ"ל	עבודת בית 3%

15-16	I קוורטסקסט קדנציאלית	דרגה I בהיפוך שני (קוורטסקסט) ומשמעותה הפונקציונלית.	הרחבת הדרגה ה-V, הכפלת הקוינטה, מיקום ריתמי והצורך בסוב- דומיננטה מקדימה.	כנ"ל	עבודת בית 3%
17-18	דרגה III במז'ור	דרכי פרשנות פונקציונלית של ה- III במז'ור ומיקומה בפסוק ההרמוני.	מדיאנטה. דרכי הגעה ויציאה אופייניות בהקשרים שונים.	כנ"ל	עבודת בית 3% מבחן 20%
19-20	סקוונצות דיאטוניות במז'ור.	ביסוס שליטה ומיומנות בכל הדרגות הדיאטוניות בסולמות המז'ורים ע"י סקוונצות הרמוניות.	יחידה סקוונציאלית. סקוונצה עולה, סקוונצה יורדת. סקוונצה קוורטאלית. סקוונצה של תנועות חלשות, ועוד.	הדגמה מפורטת בכתה, בכתב ועל המקלדת, של מהלכים סקוונציאליים, הן במצבים יסודיים והן בשימוש בסקסטאקורדים, במצבי סופראן שונים ובמצבים סגורים ופתוחים.	תירגול נרחב בכתב בכל הסולמות המז'ורים לפי המודלים שהודגמו; נגינת הסקוונצות במקלדת במדרג. עבודת בית 3% ובוחן בנגינת סקוונצות חלק א' במז'ור. 7.5%
21-22	דרגות III ו-VII במינור טבעי.	ההשלכות ההרמוניות של המינור הטבעי וביסוס המרכזים הטונליים במינור: I במינור הרמוני ו- III טבעית במינור טבעי.	ה"אליפסה המינורית". השימוש האידיומאטי ב-V הרמונית לעומת VII טבעית ופתרונותיהן. עקרון הנייטרליזציה באמצעות סוב-דומיננטה. מעבר ישיר מאקורד טבעי להרמוני תוך עלייה כרומאטית באותו הקול.	הרצאה ותירגול באמצעות בס ממוספר והירמון סופראן המאפשר פרשנויות שונות במינור.	עבודת בית 3%
23-25	סקוונצות דיאטוניות במינור.	ביסוס שליטה ומיומנות בכל הדרגות הדיאטוניות בסולמות המינוריים ע"י סקוונצות הרמוניות.	הצורך בשני "סיבובים" בסקוונצה במינור; השימוש בדרגות טבעיות למעט בקדנצה.	יישום הדוגמאות והמהלכים במז'ור (ראה שיעורים 21- 22) בסולמות מינוריים	יישום התרגילים של שיעורים 21- 22 בכל הסולמות המינוריים. בוחן בנגינת סקוונצות שלב ב' במינור 7.5%
26-30	אמצעי ביטוי נוספים במינור.	הכרת אקורדים ספציפיים במינור והטיפול בהם: III הרמונית; V טבעית; IV מלודית.	המשולש המוגדל והיפוכיו בדרגה ה-III הרמונית והטיפול בו. קדנצה "פריגית". הבטים לינארים בדרגה IV מלודית.	הרצאה ודוגמאות, תירגול בס ממוספר.	עבודת בית 3% מבחן מסכם 20%

כּתה י"ב והכנה לבחינת הבגרות- 2 ש"ש (כל שיעור = 2 ש"ש)

לאחר חזרה וריענון על החומר שנלמד בכתה י"א, כוללת תוכנית הלימודים בכתה י"ב סוגיות מרכזיות חשובות ובהן הטיפול בדיסוננט, הן בהקשר ספטאקורדים והן בהקשר צלילים זרים לסוגיהם (לפי אמות מידה סגנוניות של הבארוק המאוחר והבשל), דומיננטות שניונית ותהליכים מודולטוריים (בדגש על מודולציות דיאטוניות), כהכנה לרכישת המיומנות הנדרשת בבחינת הבגרות בניתוח מפורט של כוראלים מאת י.ס.באך והירמון של בסיס ממוספרים תוך התמודדות עם סוגיות מורכבות של תכנים הרמוניים, הובלת קולות וטיפול בדיסוננט.

שיעור מס'	נושא	מטרות	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	דרכי הערכה
1-2	חזרה וריענון החומר שנלמד בכתה י"א.			הירמון קווי סופראן ובס ממוספר.	עבודת בית 3%
3-6	ספטאקורדים על כל הדרגות הדיאטוניות במז'ור ובמינור. הסקוונצות הדיאטוניות בגירסת ספטאקורדים.	הצגת כל הספטאקורדים על כל הדרגות וסיווגן כולל כל ההיפוכים. השלכות על הובלת הקולות והטיפול בספטימה. הסקוונצות ככלי להשגת שליטה מהירה בחומר זה.	סוגי הספטאקורדים (מינור קטן, מז'ור גדול וכיו"ב). הכנה ופתרון הספטימה. "שרשראות" הספטימות בסקוונצות השונות. תבניות סקוונציאליות טיפוסיות (ספט לספט, טרצקוורט ליסודי, קווינטסקסט לסקונד).	הרצאה, הדגמות, ניתוח טקסט מוסיקלי הכולל ספטאקורדים. הירמון בס ממוספר עם דגש על טיפול נאות בספטימות. תירגול הסקוונצות השונות בכתב ובנגינה במקלדת.	2 עבודות בית 3% כ"א, 6% סה"כ <u>בוחר 15%</u>
7-8	צלילים זרים הכרת הצלילים הזרים לסוגיהם והטיפול הלינארי בהם במסגרת הרמונית.		צלילים זרים חלשים ריתמית (עוברף שכן, מקדים) וחזקים ריתמית (עובר מודגש, שכן מודגש, שוהים לסוגיהם). ההקשר הסקונדאלי. הכנה ופתרון השוהים. סוגיית ההכפלות.	הדגמות מפורטות של סוגי הצלילים הזרים. ניתוח דוגמאות מהספרות, כולל פראזות לא מודולטוריות מתוך הכוראלים של באך, במז'ור ובמינור. ישום בבס ממוספר.	עבודת בית 3% בדיקה ודיון ניתוח פראזות כוראל והירמון בס ממוספר.
9-10	דומיננטות שניונית פונקציה דומיננטית בתוך מערכת סולמית דיאטונית.	הכלת אקורדים כרומטיים בעלי פונקציה דומיננטית בתוך מערכת סולמית דיאטונית.	צלילים כרומטיים וכיוונם (פתרונם) המלודי. עקרון "חיזוק" דרגה דיאטונית ע"י דומיננטה שלה. האופציות הדומיננטיות: V, V6 או V7 והיפוכיה, VII6 או VII7 והיפוכיה.	הרצאה, דוגמאות וניתוח, תרגול התופעות הכרומטיות במסגרת בס ממוספר.	עבודת בית 3% <u>מבחן 20%</u>
11-13	תהליכים מודולטוריים	הבנת מבנה התהליך המודולטורי ויישומו, תוך דגש על מודולציה דיאטונית תוך שימוש באקורד משותף (ציר) דיאטוני.	ביסוס סולם מוצא וביסוס סולם מטרה. אקורד ציר. מודולציה דיאטונית, כרומטית ואנהרמונית ע"פ תכונותיו של אקורד הציר. אקורד "ציר+1". מישור טונאלי ומישור דיאטוני. סוגיית התהליך המודולטורי ל-	ביצוע תהליך מודולטורי ליעד סולם הדרגה ה-V במז'ור. בחירת אקורד הציר, דגש על ביסוס משכנע של סולמות המוצא והמטרה. יישום תהליכים ליעד זהה תוך שימוש באקורדי	2 עבודות בית 6% סה"כ, הכוללות כתיבת תהליכים מודולטוריים <u>ללא</u> סופראן או בס נתון. בדיקת ניתוח פראזות כוראליות-הגדרה נכונה של

אקורד ציר והצבת מישור טונלי חדש.	ציר שונים. יישום תהליכים ליעדים סובדומיננטים במז'ור ומינור, V טבעית וכו'	III במינור טבעי לעומת עקרון ה"אליפסה המינורית".			
עבודת בית 3% ניתוח כוראל כולל מודולציות וצלילים זרים. <u>בוחן 15%</u>	נגינה ו/או שירה. סקר קדנצות ראשוני וזיהוי מטבעות לשון קדנציאליות טיפוסיות, ניתוח עוקב תוך ציון הדרגות ההרמוניות והיפוכיהן, כולל דומיננטות שניוניות, זיהוי והסבר מפורט של צלילים זרים. בפראזות מודולטוריות – הגדרת אקורד הציר והצבת מישור טונאלי רלוונטי.	"סקר קדנצות". מטבעות לשון קדנציאליות. ניתוח עוקב.	הבנת תהליך ניתוח טכניקה ודגשים.	עקרונות ניתוח כוראלים.	14-15
2 עבודות בית סה"כ 6%	נגינה ו/או שירה של החומר הנתון. סקר קדנצות על בסיס מידע דו-קולי התחלתי. תירגום המידע המיספרי לדרגות הרמוניות עם היפוכים ספציפיים. תשומת לב להכנה או פתרון של ספטחמה או צליל שוההף צלילים כרןמטיים או תופעות לינאריות אחרות. השלמת הקולות הפנימיים בהתאם לכללים ומתן הסבר על כל פיתרון לא נורמטיבי עקב אילוצים נתונים.		הבנת תהליך ההירמון, טכניקה ודגשים.	עקרונות השלמת בס ממוספר עם סופראן נתון.	16-18
<u>מבחן 20%</u>			המשך תירגול ניתוח כוראלים והשלמת בסיס ממוספרים להגברת המיומנות.	תירגול לקראת בחינת הבגרות	19 ואילך

ספרות המוסיקה ותולדותיה

רציונל

לטפח את אהבת המוסיקה האמנותית ואת יכולת ההאזנה וההבנה שלה.

להעניק לתלמידים השראה ועידוד בעיסוקם האמנותי במוסיקה.

מטרות

1. ליצור הכרה עם רפרטואר בסיסי של יצירות מתקופת הבארוק ועד למאה ה-21
2. ללמד ולהנחיל את דרכי החשיבה ואמצעי הניתוח בהבנת היצירות והסגנון הייחודי לכל תקופה.
3. לפתח את היכולת ליישם את הנלמד בכיתה בהבנת היצירות אותן התלמידים מנגנים בכלים האישיים שלהם.
4. להכיר לתלמידים את הרקע ההיסטורי והחברתי של תקופות אילו תוך לימוד הקשר הרחב בין התפתחות האמנות והמוסיקה לבין התמורות ההיסטוריות והחברתיות ולבין התפתחות המדע והטכנולוגיה.
5. פיתוח יכולת ההקשבה לעומק תוך זיהוי שינויים בעצמה בגוון ובדרכי הבעה של מבצעים שונים ליצירות מן הרפרטואר הנלמד.

מפרט התכנים

ימי הביניים המוקדמים עד הבארוק כתיב - 2 ש"ש

המורה: דניאל עקיבא

נושא	שעות	מטרות פרטניות לביצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה לתלמיד	דרכי הערכה + משקלה
מבוא לדרכי האזנה	1-6	התלמיד יכיר בהאזנה סגנונות שונים מתקופות שונות. יעמוד על הקווים המשותפים ביניהם והדרך להבחין בכל סגנון וסגנון	צורה, מרקם, מנעד, גוון, תזמור, דינמיקה, קצב	הרצאה. לימוד עצמי על ידי האזנה ליצירות נבחרות.	תקליטורים מיצירות בארטוק, באך, ז'וסקין דה פרה, ג'והן דאולנד, ברהמס.	השתתפות כל השנה 10% שעורי בית 3%
מבוא לדרכי האזנה "המטוטלת ההיסטורית"	7-12	הכרת והבנת התפתחות האמנות והמוסיקה ברצף התקופות ההיסטוריות	קלאסיקה ורומנטיקה ברצף ה"מטוטלת ההיסטורית"	הרצאה ולימוד עצמי	קורות האמנות-ארנסט גומברך תקליטורים מיצירות: בינגן, משו, דאולנד, באך, היידן, ברהמס, סטרווינסקי, בו לז, בן חיים	שעורי בית 3%
מוסיקה של ימי הביניים המוקדמים	13-19	הכרת המוסיקה הדתית גרגוריאנית וזיקתה למוסיקה יהודית	מוסיקה גרגוריאנית, פסלמודיה, הימנון סקוונציה, קנטור,	הרצאה. עבודת בית,	אנציקלופדיה עברית, Grout, תקליטורים.	עבודה 5%
מוסיקה של ימי הביניים המוקדמים	20-24	זיהוי מערכות צליליות במוסיקה מן התקופה. הכרת השפעתה של תקופה זאת עד לזמננו.	מודוסים אותנטיים ופלאגאליים, מיסה מוטט	הרצאה, רישום ואילתור ז'אנרים מן התקופה	תקליטורים	בוחן 5%
ימי הביניים המאוחרים	25-30	הבנת ההתפתחות ההדרגתית שק	נקודת עוגב, אורגנום, פורום, פוליפונייה,	הרצאה. לימוד עצמי בספריה.	Grout Grove's Dictionary	שעורי בית 3% עבודה 5%

	תקליטורים			המוסיקה תוך זיהוי המרקמים החדשים שנוצרו בתקופה זו.		
מבחן מסכם לימי הביניים 15%	תקליטורים שק בינגן ומשו	הרצאה, לימוד עצמי בספרייה	ארס נובה, מוטטים איזוריתמיים, בלד, וירליי, רונדו, רונדלוס, שנסון, טרובדו רים וטרוברים.	הכרת המוסיקה של שלהי התקופה, הכרת מוסיקה חילונית מן התקופה	31-36	ימי הביניים המאוחרים
שעורי בית, 3% עבודה 5%	Grout Grove's Dictionary תקליטורים פרטיטורות של מוטטים של ז'וסקן דה פרה	הרצאה. קונצרט מוסבר בכיתה הכולל קטעים ללאוטה בביצוע המורה. קונצרט מוסבר בסדרה שנערכת בבי"ס.	הרמוניה, הומופניה, נושא ווריאציות, פוון, גליארד, פוג'ירה לה קדנצה, מוסיקה רזרוטה,	הכרת הקשר בן התפתחות המדע והטכנולוגיה והתמורות ההיסטוריות לבין התפתחות המוסיקה והאמנות.	37-42	רנסנס
מבחן מסכם על רנסנס 15%	תקליטורים ופרטיטורות של: דאולנד, פלסטרנה, מונטוורדי	קטעי שירה ונגינה בביצוע תלמידים וניתוחם בכיתה, הרצאה	אלמנד, פנטסיה, ריצ'רקארה, פרלוד, לאוטה, טבולטורה, אייר, מדריגל, קונצ'יטו	התפתחות המוסיקה בשלהי התקופה וזיקתה לבארוק המוקדם	42-47	רנסנס
הכנת יצירה לביצוע בכיתה כולל ניתוח 5% בוחן 5%	תקליטורים ופרטיטורות של קורלי רובר דה ויזה	השמעת יצירות וניתוחן על ידי התלמידים בכיתה.	בסו קונטינואו, סונטה דה קייזה, סונטה דה קאמרה	לימוד והפנמת הסגנון לצורך שיפור הביצוע של יצירות מהתקופה	48-53	בארוק

שיעורי בית, 3% מבחן מסכם 15%		הרצאה, קונצרט מוסבר של המורה בכיתה, ביצוע יצירות וניתוחן על ידי תלמידים	סוויטה, פרטיטה, קונצ'רטו, קנטטה, מיסה, קישוטי בארוק, אלטורי בארוק, בארוק צרפתי, אמנות הפוגה	לימוד קישוטי הבארוק ואלתוריו לצורך יישומם ביצירות הבארוק וביצירות באך	54- 60	בארוק

התקופה הקלאסית - כיתה יא 2 ש"ש

המורה: פרופסור חיים פרמונט

נושא	שעות	מטרות לביצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה/ רפרטואר	דרכי הערכה
<p>הקדמה כללית: הבארוק והקלאסיקה</p> <p>מעמדו של האמן במאה ה-18.</p>	2	<p>(1) יצירת כלים לניתוח של יצירות מוסיקאליות</p> <p>(2) הבנה של סגנון המוסיקה הקלאסית של המאה ה-18</p> <p>(3) הכרות עם שלושת המלחינים הגדולים של הקלאסיקה: היידן, מוצארט, בטהובן</p> <p>(4) סקירת ז'אנרים ומדיומים עיקריים</p>	<p>(1) הומופוניה</p> <p>(2) פוליפוניה</p> <p>(3) מחשבת הסונאטה</p> <p>(4) זראמה במוסיקה</p>	<p>הרצאת פתיחה.</p> <p>האזנה וניתוח בכתה של סונאטה מס' 1 לפסנתר מאת היידן</p>	<p>D.J. Grout: <u>A History of Western Music</u></p> <p>Charles Rosen: <u>The Classical Style</u></p>	<p>השתתפות ומעורבות כל נוכחות. הקורס 10%</p> <p>עבודת בית 2%</p>
<p>יוסף היידן - "אבי הסימפוניה".</p> <p>הסימפוניות המוקדמות.</p>	4	<p>(1) הכרת תולדות חייו ופועלו של היידן</p> <p>(2) הבנת תרומתו כ"אבי הסימפוניה"</p> <p>(3) הכרת הסימפונית המוקדמות כמייצגות את שלב המעבר מהברוק לקלאסיקה.</p> <p>(4) הכרה עם ההרמוניה</p>	<p>(1) תמאטיקה</p> <p>(2) נושא</p> <p>(3) גשר</p> <p>(4) coda</p> <p>(5) אכספו-זיכיה</p> <p>(6) פיתוח</p> <p>(7) נקודת עוגב</p> <p>(8) מחזר</p> <p>(9) מונו-</p> <p>תמאטיות</p> <p>(10) אמנות התזמור</p>	<p>האזנה ליצירות בכתה תוך עיון בתכלילים.</p> <p>ניתוח היצירות בכתה.</p>	<p>היידן: סימפוניות 6-7-8 ("בוקר", "צהריים", "ערב")</p>	<p>עבודת בית 2%</p>

				<p>ופעולתה בקנה מידה רחב – כמעצבת הצורה המוסיקאלית</p>		
<p>עבודת בית 2%</p> <p>בחן 10%</p>	<p>היידן: סימפוניה מס' 44, "האבל"</p> <p>סימפוניה מס' 45, "הפרידה"</p>	<p>כנ"ל</p>	<p>כנ"ל</p>	<p>(1) הכרה של הסימפוניות ה"מינוריות" (הכתובות בסולמות מינוריים) של היידן.</p> <p>(2) המשך הכרת אמצעי העיצוב והגיבוש של הצורה המוסיקאלית ופעילותם ההדדית: מוטיביקה, תמאטיקה והרמוניה.</p>	<p>4</p>	<p>"הסער והפרץ"</p>
<p>עבודת בית 2%</p>	<p>היידן: סימפוניה מס' 100, "הצבאית"</p> <p>סימפוניה מס' 104, "לונדון"</p>	<p>כנ"ל</p>	<p>כנ"ל</p>	<p>(1) הכרה של הסימפוניות המאוחרות של היידן שנכתבו בלונדון</p> <p>(2) סיכום סגנונו הסימפוני של היידן ותרומתו לפיתוח והתפתחות הסימפוניה והתזמור</p>	<p>4</p>	<p>היידן בלונדון</p>

				הסימפוני של המאה ה-18.		
בחינה מסכמת על יצירות היידן שנלמדו. 15%	היידן: רביעיות אופוס 76: "הקיסר", "הקווינטות"	האזנה תוך התבוננות בתכליל. ניתוח היצירות בכתה.	(1) ז'אנר (סוגה) (2) מדיום (הגוף המבצע) (3) מוסיקה קאמרית (4) נושא ווריאציות	(1) הכרה והבנה של יצירתו ותרומתו של היידן למדיום של רביעיית המיתרים (2) הכרה עם רביעיות המיתרים המאוחרות של היידן	4	היידן ורביעיית המיתרים
עבודת בית 2%	מוצארט: הסימפוניות המאוחרות: מס' 40 מס' 41, "יופיטר"	כנ"ל	(1) חזרה על מושגי הפוליפוניה: חיקוי. פוגאטו. סטרטו. אפיזודה. קונטרפונקט-מורכב (2) בי-תימטיות.	(1) הכרת הסימפונית המאוחרות של מוצארט (2) הבנת הבעייתיות והאתגר של השילוב המרקם הפוליפוני במחשבת הסונאטה	4	וולפגנג אמדיאוס מוצארט תולדות חיו סקירה כללית של יצירתו
עבודת בית 2%	מוצארט: קונצ'רטו לפסנתר ברה מינור K.466 קונצ'רטו לפסנתר ב דו מז'ור K. 467	כנ"ל	(1) אכספן-זיציה כפולה (2) רונדו (3) רונדו-סונאטה (4) רונדו-סונאטה והקונצ'רטו	(1) הכרה והבנה של ז'אנר הקונצ'רטו הקלאסי ושילובו במחשבת הסונאטה (2) הכרה עם הקונצ'רטי של מוצארט לפסנתר.	4	מוצארט: הקונצ'רטי לפסנתר

<p>בחן 10%</p>	<p>מוצארט: המיסה הגדולה בדו מינור K.427 רקוויאם ברה מינור K. 626</p>	<p>כנ"ל</p>	<p>SATB (1) - קולות המקהלה (2) אריה קונצרטנטית (3) מיסה (4) מיסת רקוויאם (5) פוגה כפולה</p>	<p>(1) הכרת המדיום הווקאלי- מקהלתי. (2) הכרת יצירותיו הווקאליות הגדולות של מוצארט והתייחסותו למסורת המוסיקאלית של המדיום. (3) הכרת הטקסטים של המיסה והרקוויאם.</p>	<p>4</p>	<p>מוצארט: המוסיקה הווקאלית</p>
<p>עבודת בית 2%</p>	<p>מוצארט: חמישייה לקלרנית ומיתרים K. 581 רביעיית מיתרים ברה מינור K.421 רביעיית מיתרים בדו מז'ור K.465 "הדיסוננסים".</p>	<p>כנ"ל</p>	<p>חמישיית קלרנית</p>	<p>הכרה והבנה של יצירות מתחום המוסיקה הקאמרית מאת מוצארט.</p>	<p>6</p>	<p>מוצארט: המוסיקה הקאמרית</p>

עבודת בית 2%	מוצארט : דון ג'ובאני נישואי פיגארו חליל הקסם	האזנה לאריות מפורסמות צפייה בוידאו/ DVD של קטעים מאופרות	(1) אופרה (2) אריה (3) רצי'טיב – סקו (4) רצי'טיב אקומפנייטו (5) אובר- טורה (6) פינאלה (7) ליברית (8) זינגשפיל	הכרה עם עולם האופרה ותרומתו של מוצארט לז'אנר והמדיום	4	מוצארט : האופרות
עבודת בית 2%	האזנה/ נגינה בכתה של קטעים קצרים מתוך סונאטות לפסנתר של בטהובן. ניתוח והדגמת יחסו המיוחד של בטהובן לעיצוב הצורה המוסיקאלית.	הרצאת פתיחה.	מרכיבי הסונאטה והפוליפוניה קלאסיקה ורומנטיקה במוסיקה וההבדלים הסגנוניים ביניהן.	(1) הכרת תולדות חייו וסקירת יצירתו. (2) הבנת המושג של הרומאנטיקה במוסיקה. (3) הבנת מעמד האמן ו"רוח התקופה" לקראת סוף המאה ה-18. (4) הבנת המושגים של תוכן (מוסיקאלי ואחר) וצורה במוסיקה, ויחסי הגומלין ביניהם.	2	לודביג וון בטהובן
	בטהובן: סונאטות לפסנתר: - אופ' 2 מס' 1 - אופ' 10 מס' 1	האזנה, נגינה בכתה, התבוננות בתכליל, ניתוח תמאטי,	(1) משפט מתפצל (2) יחסי הגומלין בין התמאטיקה וההרמוניה	(1) הכרת סונאטות נבחרות לפסנתר של בטהובן, וטיפול המיוחד	6	בטהובן: הסונאטות לפסנתר

	בדו מינור - אופ' 13 ("הפתטית") - אופ' 27 מס' 2 ("אור הירח") - אופ' 110	הרמוני וצורני של היצירה	ביצירה	במדיום ובז'אנר.		
בחן 10%	בטהובן: רביעיות כלי קשת: - אופ' 18 מס' 4 - אופ' 59 מס' 1 ("רזומבסקי") - אופ' 133 ("הפוגה הגדולה")	כנ"ל	(1) העמקת ההבנה במושגי ומרכיבי הצורות השונות וביטויין ביצירות בטהובן. (2) וריאציות פוגאליות.	הכרת רביעיות נבחרות מאת בטהובן והבנת תרומתו וחידושי במדיום ובז'אנר.	4	בטהובן: רביעיות המיתרים
עבודת בית 2%	בטהובן: קונצ'רטי לפסנתר מס' 3 בדו מינור מס' 4 בסול מז'ור מס' 5 במי במול מז'ור ("הקיסר")	כנ"ל	העמקת ההבנה במושגים הקשורים לקונצ'רטו הקלאסי וליישום של מחשבת הסונאטה בו.	הכרת קונצ'רטי נבחרים לפסנתר מאת בטהובן ואת תרומתו הייחודית למדיום והז'אנר.	3	בטהובן: הקונצ'רטי לפסנתר
	בטהובן: סימפוניות: מס' 3 ("ארואיקה") מס' 9	כנ"ל	(1) העמקת ההבנה במושגים הקשורים לסימפוניה, ולצורת הסונאטה. (2) וריאציות ווריאציות אופי. (3) העמקת ההבנה במערכת היחסים בין	(1) הכרת סימפוניות נבחרות מאת בטהובן ואת תרומתו וחידושי במדיום ובז'אנר. (2) צורת הסונאטה המורחבת (3) ווריאציות אופי	3	בטהובן: הסימפוניות

			חומר (מוסיקלי) ולבין הצורה.	(4) פוגה כפולה (5) הצורה ה"מעגלית".		
בחינה מסכמת על בטהובן ועל הסגנון הקלאסי .15%		הרצאת סיכום ודיון.	(1) בין קלאסיקה לרומנטיקה. (2) דראמה במוסיקה. (3) שבירת מסגרות. (4) הצורה המוסיקאלית כתוצאה של פעולת הפרמטרים השונים ביצירה.	(1) הבנת יחסי הגומלין בין תוכן לצורה מוסיקאליים. (2) הבנת יחסי הגומלין בין החומר המוסיקאלי ומהותו, לבין הטיפול בו.	2	סיכום: "לחשוב מחוץ לקופסא"
100%					60	סה"כ שע'

התקופה הרומנטית י"ב - 2 ש"ש

המורה: אמיר ברנהרד

נושא	שע-ות	מטרות פרטניות לבצוע	מושגים מרכזיים	דרכי למידה	ביבליוגרפיה ה לתלמיד	דרכי הערכה + משקלה
מבוא לתקופה הרומנטית	1-4	הכרת המלחין וסגנון כתיבתו, הקניית יכולת ומיומנות לניתוח פרטיטורה מבחינת: צורה, מבנה, הרמוניה, מלודיה, תזמור, מרקם וכו'. הקניית מיומנות לכתיבת עבודות וניתוח יצירות. פתיחת התלמיד להבנת המוזיקה כנושא שיעזור לו בביצוע היצירות אותן הוא מנגן.	מבוא כללי: מקומה של האסטטיקה, זרמים, מסתורין, נפש, משוררים, חיפושים צורניים, גרנד אופרה, רומנטיקה לאומית, התפתחות הפסנתר, צילו של בטהובן, נאו קלסציזם, נאו ברוק ועוד. ניתוח אומנות פלסטית: רומנ' ספרדית, גרמנית ואנגלית: גויה – הקולוסוס פרידיך – גבר ואישה מביטים בירח. טרנר – השחר עולה על שרידי הספינה שנטרפה	הסבר והבנת היצירה, הכרות עם המלחין, התקופה, הצורה, האסטטיקה, הטקסט, קשר בין טקסט ומוזיקה, מיומנות קריאת פרטיטורות ומעקב אחרי האזנה, האזנה לרפרטואר, ניתוח פרטיטורה, קריאת פרטיטורה במקלדת, עבודה בבית, ניתוח הרמוני, מלודי, צורני וכו'.	חוברת הלימוד/ אמיר ברנהרד עמ' 1-4 אנציקלופדיה לאומנות הציור והפיסול, כרך 3, אופקים חדשים	השתתפות בכיתה כל השנה 10% הכנת שיעורי בית כל השנה 10%
שוברט: סימפוניה לידר מחזור שירים	5-10	כנ"ל	סימפוניה: הבלתי גמורה הליד הגרמני: הנערה ליד הכישור, הטרוטה, שר היער מחזור שירים: הטוחנת היפה חמישיית דג השמך פרק 4	כנ"ל	חוברת הלימוד עמ' 5-12 עדה ברודסקי: הליד הגרמני אזנבור: ודאו - ביצוע שנסונים, צרפתיים, וודאו בביצוע פרלמן, צוקרמן, בירנבוים, מהטה, ודה-פרה	עבודת בית 15% העבודה מוגשת בשלב זה: א. מתוך זיקה לחומר הנלמד(ליד ר של שוברט) ב. כדי לא להיכנס לתקופת העומס ביב'

מבחן 10%	חוברת הלימוד עמ' 15-19 תרגום לטקסט ביצועים שונים	כנ"ל	אוברטורה: חלום ליל קיץ אורטוריה: אליהו קונצ'רטו: קונצ'רטו לכינור במי מינור אופ. 64	כנ"ל	11-16	מנדלסון: אוברטורה אורטוריה וקונצ'רטו
דרכי הערכה + משקלה	ביבליוגרפי ה לתלמיד	דרכי למידה	מושגים מרכזיים	מטרות פרטניות לבצוע	שע-ות	נושא
	חוברת הלימוד עמ' 13-14 עדה ברוזסקי: הליד הגרמני	הסבר והבנת היצירה, הכרות עם המלחין, התקופה, הצורה, האסטטיקה, הטקסט, קשר בין טקסט ומוזיקה, מיומנות קריאת פרטיטורות ומעקב אחרי האזנה, האזנה לרפרטואר, ניתוח פרטיטורה, קריאת פרטיטורה במקלדת, עבודה בבית, ניתוח הרמוני, מלודי, צורני וכו'.	מיניאטורות: תמונות ילדות – מחזור קטעים. לידר מתוך "אהבת המשורר"	כנ"ל	17-22	שומן: מיניאטורות ולידר
מבחן 10%	חוברת הלימוד עמ' 20-23	כנ"ל,	מיניאטורות לפסנתר: אימפרומפטו אופ. 66, מזורקה אופ. 17, מס' 4, וולס בדו דיאז מינור אופ. 64 מס' 2, פרלודים אופ. 28 מס': 2,4,6,15,20,24	הכרת המלחין וסגנון כתיבתו, הקניית יכולת ומיומנות לניתוח פרטיטורה מבחינת: צורה, מבנה, הרמוניה, מלודיה, תזמור, מרקם וכו'. הקניית מיומנות לכתובת עבודות וניתוח יצירות. פתיחת התלמיד להבנת המוזיקה בנושא שיעזור לו בביצוע היצירות אותן הוא מנגן.	23-28	שופן: רפרטואר לפסנתר
	חוברת הלימוד עמ' 27-28	כנ"ל	לילה על הר קרח תמונות בתערוכה	כנ"ל	29-33	מוסורגסקי: רומנטיקה לאומית
	חוברת הלימוד עמ' 24-26	כנ"ל	פנטזי - אוברטורה: רומאו ווליה	כנ"ל	34-38	צ'יקובסקי: אוברטורה, סימפוניה

	צ'יקובסקי ביוגרפיה מאת הרבט וינשטוק		סימפוזייה: מס' 4 מיניאטורה: יוני מתוך עונות השנה.			ופסנתר
	תמונות פראג, המולדבה ומוזיאון סמטנה בפראג	כנ"ל	פואמה סימפוזיית – מולדבה סימפוזייה: מהעולם החדש רביעייה: אמריקאנית.	כנ"ל	39- 44	סמטנה ודבוז'ק רומנטיקה לאומית
דרכי הערכה + משקלה	ביבליוגרפי ה לתלמיד	דרכי למידה	מושגים מרכזיים	מטרות פרטניות לבצוע	שע- ות	נושא
כנ"ל		כנ"ל הסבר והבנת היצירה, הכרות עם המלחין, התקופה, הצורה, האסטיטיקה, הטקסט, קשר בין טקסט ומוזיקה, מיומנות קריאת פרטיטורות ומעקב אחרי האזנה, האזנה לרפרטואר, ניתוח פרטיטורה, קריאת פרטיטורה במקלדת, עבודה בבית, ניתוח הרמוני, מלודי, צורני וכו'.	רפסודיה הונגרית מס' 2	הכרת המלחין וסגנון כתיבתו, הקניית יכולת ומיומנות לניתוח פרטיטורה מבחינת: צורה, מבנה, הרמוניה, מלודיה, תזמור, מרקם וכו'. הקניית מיומנות לכתיבת עבודות וניתוח יצירות. פתיחת התלמיד להבנת המוזיקה כנושא שיעזור לו בביצוע היצירות אותן הוא מנגן	45- 47	ליסט – רפסודיה רומנטיקה לאומית
	תרגומה של לאה גולדברג לאיבסן	כנ"ל	סוויטה: פר גינט (מס' 2)	כנ"ל	48- 51	גריג – סוויטה רומנטיקה לאומית
		כנ"ל	אוברטורה לאופרה: טנהויזר	כנ"ל	52	ווגנר - אוברטורה לאופרה
	חוברת הלימוד עמ' 29-31 הספר "אופרה" מאת שלמה הד, וודאו של האופרה	כנ"ל	ליטורגיקה: רקוויאם אופרה: איאדה	כנ"ל	53- 54	ורדי – אופרה ורקוויאם
	וודאו האופרה	כנ"ל	אופרה: כרמן	כנ"ל	55	ביזה - אופרה
מבחן מסכם	חוברת	כנ"ל	מוטט: Varum	כנ"ל	55-	ברהמס -

15%	הלימוד עמ' 19 תרגום- המוטט מהתנ"ך -"ברהמס" גדולי המוזיקה		למקהלה מעורבת (נאו ברוק) רביעייה: אופ. 51 מס' 1 סימפוניה: מס' 4 פר' 1, 4 -פסקליה ליטורגיקה: רקוויאם גרמני פר' 1, 2, 3		57	קלסציון רומנטי, מוטט, רביעייה, פסקליה ורקויאם גרמני
	מהלך, "גדולי המוזיקה"	כנ"ל	סימפוניה: מס' 2	כנ"ל	58	מהלך - סימפוניה
מתכונת 30%		כנ"ל	חזרה על היצירות	כנ"ל	59- 60	סיכום והכנה לקראת מתכונת ובגרות

מבוא למוסיקת המאה ה-20 לכתה י"ב- 2 ש"ש

המורה: פרופסור חיים פרמונט

דרכי הערכה	ביבליוגרפיה/ רפרטואר	דרכי למידה	מושגים מרכזיים	מטרות פרטניות לביצוע	שעור	נושא
עבודת בית 3%	<p>הנס היינץ שטוקנשמידט:</p> <p>המוסיקה של המאה העשרים הוצאת עם עובד, 1968</p> <p>Robert Morgan: Twentieth Century Music W.W.Norton & Company, N.Y.</p> <p>ריכרד ווגנר:</p> <p>הפרליוד ל"טריסטן ואיזולדה"</p>	<p>(1) הרצאת פתיחה.</p> <p>(2) הצגת תרשים זרימה של התפצלות הסגנונות והזרמים העיקריים במוסיקת המאה ה-20</p>	<p>(1) הרמוניה משוטטת</p> <p>(2) מוסיקה וזהות לאומית</p> <p>(3) ערעור הפונקציונאליות ההרמונית.</p>	<p>(1) ביסוס הידע וההבנה של המאורעות העיקריים והרלבנטיים לנושאי הלימוד במאה ה-20</p> <p>(2) יצירת מודעור ומבט-על לגבי הזרמים העיקריים במוסיקת המאה ה-20</p>	3	<p>הקדמה כללית: המאה ה-20 וייחודה</p> <p>מצב השפה המוסיקאלית לקראת תחילת המאה ה-20</p>
עבודת בית 3%	<p>ארנולד שונברג:</p> <p>- ליל הוד</p> <p>- 5 קטעים לתזמורת אופ' 16</p> <p>- רביעיית מיתרים מס' 4</p>	<p>האזנה תוך כדי עיון בתכלילים וניתוח משותף של היצירות.</p>	<p>(1) א-טונאליות</p> <p>(2) דודקפניה ("שיטת 12 הטונים")</p> <p>(3) טרנס-פוזיציות: P,I,R,RI</p> <p>(4) "וריאציות נצחיות" (perpetual)</p>	<p>(1) הכרה והבנת האסתטיקה והטכניקה של המוסיקה של האסכולה הווינאית השנייה.</p> <p>(2) הכרה עם האכספרסיוניזם באמנות הפלסטית.</p>	7	<p>אכספרסיוניזם:</p> <p>האסכולה הווינאית השנייה</p>

	<p><u>אלבן ברג:</u></p> <p>- סונאטה לפסנתר אופ' 1</p> <p>- קונצ'רטו לכינור</p> <p><u>אנטון פון ווברן:</u></p> <p>- פסקאליה אופ' 1</p> <p>- קטעים לרביעייה אופ' 5</p> <p>- וריאציות לפסנתר אופ' 27</p>		<p>(variations</p> <p>(5) "מלודיית צבעי הצליל" klangfarben- (melodie</p> <p>(6) סימטריה / א- סימטריה</p> <p>(7) מיניאטורה</p>			
<p>בחן 5%</p>	<p><u>דביוסי:</u></p> <p>- 3 נוקטורנים לתזמורת</p> <p>- אחזה"צ של פאון</p> <p>- פרלודים לפסנתר (ספר ראשון)</p> <p><u>רוול:</u></p> <p>גספרד (שדון) של הלילה</p>	<p>האזנה בכתה, תוך כדי עיון בתכלילים וניתוח היצירות.</p> <p>התבוננות בעבודות ציירים אימפרסיוניסטים: מונה, פיסארו, סיסלי, מאנה, רנואר.</p>	<p>(1) אימפרסיוניזם (2) פרלליזם (3) מודאליות (4) צבעוניות בהרמוניה ובתזמור (5) ערעור הפונקציונאליות.</p>	<p>(1) הכרה עם האימפרסיוניזם בציור.</p> <p>(2) הכרת והבנת מאפייני הסגנון האימפרסיוניסטי כפי שבא לידי ביטוי ביצירות דביוסי ורוול.</p>	<p>8</p>	<p><u>אימפרסיוניזם:</u></p> <p>דביוסי ורוול</p>

<p>עבודת בית 3%</p>	<p>סטרווינסקי: - "פטרושקה" - "פולחן האביב" - "מעשה בחייל"</p>	<p>האזנה בכתה, תוך כדי עיון בתכלילים וניתוח היצירות.</p>	<p>(1) בי-מודאליות / בי-טונאליות (2) סימטריה וא-סימטריה במקצב ומשקל. (3) הכתיבה ב"בלוקים". (4) התפתחות "אדיטיבית" – באמצעות עיבוי המרקם.</p>	<p>8 (1) הכרה והבנת סגנונו המוקדם של סטרווינסקי</p>	<p>"ברבריום": איגור סטרווינסקי</p>
<p>מבחן מסכם 10%</p>	<p>סטרווינסקי: - סימפונית תהילים - קונצ'רטו לכינור בלה ברטוק: - דואטים לשני כנורות - מוסיקה לכלי קשת, כלי הקשה וצ'לסטה. - קונצ'רטו לתזמורת פאול הינדמית: - "מאטיס הצייר" - סימפוניה - "לודוס טונאליס" – לפסנתר.</p>	<p>כנ"ל</p>	<p>(1) מודאליות - (2) מוסיקה עממית: השראה, ציטוט, עבוד, הטמעה.</p>	<p>10 (1) הכרה והבנת אופן ההשראה וההשלכה של הקלאסיקה והבארוק במוסיקת המאה ה-20 (2) הכרת רפרטואר ברוח הניאו-קלאסיקה (3) השלכת התובנות הללו לסגנונות אחרים ולמסורות מוסיקאליות אחרות. (4) הכרת והבנת משמעותו של המחקר האתנו-מוסיקולוגי והשפעתו על מלאכת היצירה.</p>	<p>ניאו-קלסיציזם/ניאו בארוק</p>

<p>עבודת בית 3% 3%</p>	<p><u>דימיטרי שוסטקוביץ':</u></p> <p>- רביעייה מס 8</p> <p>- סימפוניה מס' 7 ("לנינגרד")</p> <p><u>סרגיי פרוקופייב:</u></p> <p>- הסימפוניה ה"קלאסית"</p> <p>- קונצ'רטו לפסנתר מס' 2</p>	<p>כנ"ל</p>	<p>(1) פוליטיזציה של האמנויות</p> <p>(2) "סוצ-ארט": "ריאליזם סוציאליסטי</p> <p>(3) "ניאו-רומנטיקה" – השפעת התוכן [המוסיקאלי והאחר] על הצורה המוסיקאלית</p>	<p>6</p> <p>(1) הכרה והבנה של מוסיקה אמנותית רוסית במאה ה-20</p>	<p><u>רוסיה:</u></p>
<p>עבודת בית 3% 3%</p>	<p><u>צ'ארלס אייבס:</u></p> <p>- שאלה ללא מענה.</p> <p><u>אהרון קופלנד:</u></p> <p>- אביב בהרי האפאלאצ'ים</p> <p><u>ג'ורג' קראמב:</u></p> <p>- מקרוקוסמוס לשני פסנתרים</p>	<p>כנ"ל</p>	<p>(1) מודאליות</p> <p>(2) פנטטוניקה</p> <p>(3) הציטוט והקולאז'</p>	<p>6</p> <p>הכרה עם מוסיקה אמנותית אמריקאית מהמאה ה-20</p>	<p><u>אמריקה:</u></p>
<p>עבודת בית 3% 5% בחן</p>	<p><u>אוליבייה מסייאן:</u></p> <p>- רביעייה לאחרית הימים.</p>	<p>כנ"ל</p>	<p>(1) מודאליות (לפי שיטת מסיאן)</p> <p>(2) פולינדרומים ריתמיים</p> <p>(3) "טלאה" ו"קולור" – יישום שיטות אירגון ריתמיות מהמאה ה-14 במאה ה-20.</p>	<p>2</p> <p>הכרה עם יצירתו של מסייאן ועם חידושיו כחלוץ האוונגרד האירופי.</p>	<p><u>אוליבייה מסייאן:</u></p>

עבודת בית 3%	<p><u>קשישטוף פנדרצקי:</u></p> <p>- קינות לזכר נפגעי הירושימה.</p> <p>- הפסיון על פי לוקאס.</p> <p><u>ויטולד לוטוסלבסקי:</u></p> <p>- מוסיקת אבל לזכרו של ברטוק.</p> <p>- סימפוניה שנייה.</p>	כנ"ל	<p>(1) סונאריזם</p> <p>(2) נוטאציה פרופורציונאלית</p> <p>(3) ארטיקולציות חדשות בכלי קשת.</p>	<p>הכרה עם מוסיקה מפולין וחידושיה במחצית השנייה של המאה ה-20.</p>	4	<p><u>פולין:</u></p> <p>"הרנסנס הפולני"</p>
בחן 5%	<p><u>בנג'מין בריטן:</u></p> <p>- סרנדה לטנור, קרן ומיתרים.</p> <p>- רקוויאם המלחמה.</p>	כנ"ל	<p>המשך ההתבוננות ביישום ושימוש בטכניקות הארגון הצלילי והצורני מהזרמים והסגנונות האחרים באירופה ובארצות הברית.</p>	<p>הכרה עם המוסיקה האמנותית האנגלית במאה ה-20</p>	2	<u>אנגליה</u>
עבודת בית 3%	<p><u>פיליפ גלאס:</u></p> <p>קונצ'רטו לכנור.</p>	כנ"ל	<p>(1) מיניטמליזם</p> <p>(2) פוסט-מודרניזם באמנויות אחרות.</p>	<p>הכרה עם הפוסט מודרניזם במוסיקה האמנותית של סוף המאה ה-20</p>	2	<p><u>"פוסט מודרניזם"</u></p> <p>"שיבה אל הטונאליות"</p>
מבחן מסכם 10%		<p>תדריך לקראת הבחינות: מתכונת ובגרות.</p>	<p>חזרה כללית על החומר. הדגשת המגבלות של ההכללה. ציון מלחינים</p>	<p>דיון מסכם בחומר הנלמד, ובבעייתיות של הטרוגניות של המוסיקה של המאה ה-20.</p>	2	<u>סיכום:</u>

מתכונת 30%			<p>וזרמים שלא עברנו עליהם: הסריאליזם האינטגרלי, ג'ון קייג', אלפרד שניטקה, ג'ז, עולם המוסיקה הפופולארית, THE ,BEATLES ועוד.</p>		
				60	סה"כ שע'

נספחים

נספח 1 - סיכום דרכי הערכה

א. סיכום דרכי הערכה בפיתוח שמיעה

1 קצב

סיכום דרכי הערכה בכל שנת לימוד י'-י"ב

קריטריון	השתתפות בכיתה	הבנת החומר	בחנים	מבחנים	סה"כ
אחוזים	15	15	40	30	100

שקלול הציונים לציון ההגשה (מגן)

כיתה	אחוזים
י'	20
י"א	30
י"ב	20
מתכונת	30
סה"כ	100

2 הכתבות

סיכום דרכי הערכה בכל שנת לימוד י'-י"ב

קריטריון	עבודה בכיתה שליטה בחומר	בחנים	מבחנים	סה"כ
אחוזים	25	35	40	100

שקלול הציונים לציון ההגשה (מגן)

כיתה	אחוזים
י'	20
י"א	25
י"ב	30
מתכונת	25
סה"כ	100

3) מרווחים+סולפז'

סיכום דרכי הערכה בכל שנת לימוד י'-י"ב

קריטריון אחוזים	השתתפות בכיתה	הגשת עבודות	בחנים בכתב ובע"פ	סה"כ
	17%	35%	48%	100

שקלול הציונים לציון ההגשה (מגן)

כיתה	אחוזים
י'	20
י"א	30
י"ב	20
מתכונת	30
סה"כ	100

ציון ההגשה בסולפז' ופיתוח שמיעה מורכב מממוצע ציוני ההגשה של שלושת תחומי המקצוע:

קצב

הכתבות

מרווחים ואקורדים+שירת סולפז'

הציון הסופי בפיתוח שמיעה מורכב מ-50% ציון הגשה ו-50% בחינת הבגרות.

פירוט הקריטריונים המרכיבים את הציונים במקצוע פיתוח שמיצה

קצב

השתתפות בכיתה: קריאה מן הדף של תרגילי קצב, נגינת תרגילים בפסנתר או בכלי האישי, דקלום וניצוח של תרגילים הנלמדים בכיתה.

הכנת החומר: שינון ולימוד של תרגילים שונים הניתנים בכל שיעור להכנה בבית: בנגינה ובדקלום עם ניצוח.

בחנים: 10 בחנים נערכים בשנה ובהם נדרש התלמיד לקרוא מן הדף תרגילי קצב ולנגן תרגילי קצב באופן מושלם.

מבחנים: 2 מבחנים נערכים בשנה ובהם תרגילי קריאה ונגינה מן הדף והכתבות קצב.

הכתבות

עבודה בכיתה ושליטה בחומר- הכוונה להכתבות בכל שיעור ושיעור. אמנם אילו הכתבות ללא ציון אך באמצעותן ניתן לעקוב אחר יכולתם של התלמידים ושליטתם בחומר הנלמד.

בחנים: בד"כ ניתנים ללא הודעה מראש ומהווים אינדיקציה מדויקת למדי למצב התלמידים. הבחנים נערכים לפחות אחת לחודש. בד"כ לאורך השנה ניתנים 5 בחנים ו- 4 מבחנים, כאשר הדרישות אליהם למעשה זהות.

מבחנים- ההכתבות לא יותר מורכבות מאשר בבחנים. ההבדל העיקרי בין בוחן למבחן מתבטא במשקל ההכתבה (במבחן בד"כ תינתן הכתבה במשקל 4/4 ובמשכי צלילים קצרים לעומת הבוחן בו יופיע משקל 2/4 או 3/4 ומשכי צלילים ארוכים יותר), כך שהכתבה במבחן יותר אינטנסיבית.

מרווחים ואקורדים + סולפז'

עבודת בית- הגשת 5 עבודות במהלך השנה ע"פ ההתקדמות בכיתה
□ דוגמא לעבודת בית: כתיבת מרווחים ואקורדים,

מהצלילים – רה, פה דיאז, לה במול לכתוב בעליה ובירידה -

א. את המרווחים מ 2 קטנה ועד 6 גדולה.

ב. משולש מאג'ור ומינור במצב יסודי והיפוכיו.

בחנים -

א. בוהן בע"פ: תדירות של אחת לחודש, כ 8 בחנים בשנה

- שירת מרווחים ואקורדים בכיתה מצליל נתון, בעליה ובירידה, עם וכלי שמות תווים, בזמן סביר ובמסגרת הכיתה כולה. עבור כל מרווח $25\% \times 2 = 50\%$, עבור כל אקורד כנ"ל.סה"כ = 100%
- כול תלמיד נבחן על שירת כ 2-3 מרווחים ואקורדים בהתאם לגודל הכיתה.

ב. בוהן בכתב: תדירות של אחת לחודש, כ 8 בחנים בשנה.

- שמיעה הרמונית: זיהוי וכתובה של 2 מרווחים ו 2 אקורדים מצליל בס או סופראן נתון. 30%
- שמיעה מלודית:

- שרשרת מרווחים: זיהוי וכתובה של 2 מהלכים מלודיים מצליל נתון הכולל 3 – 4 מרווחים המנוגנים כקו מלודי בעליה ובירידה, לדוגמא בעלייה: דו, רה, סול, סי, לה בירידה. 35%
- שרשרת של 2 – 3 אקורדים: זיהוי וכתבת 2 מהלכים מלודיים של אקורדים מצליל נתון, בעלייה ובירידה תוך כדי חיבור בניהם (צליל אחרון של אקורד 1 מהווה צליל ראשון של אקורד 2) לדוגמא: דו, מי, סול בעליה (משולש מאג'ור) סול, רה, סי במול בירידה (סקסט מינור). 35%

ב. סיכום דרכי הערכה בתאוריה והרמוניה דיאטונית

סיכום דרכי הערכה בכל שנת לימוד י'-י"ב

עבודות בית: 30%
בוחנים: 30%
מבחנים: 40%

שיקול ציונים לציון ההגשה (מגן):

ציון כתיב י': 20%
ציון כתיב י"א: 30%
ציון כתיב י"ב: 20%
מתכונת: 30%

הציון הסופי מורכב מ-50% ציון הגשה (מגן) ו-50% ציון בחינת הבגרות.

פירוט הקריטריונים המרכיבים את הציונים במקצוע תאוריה והרמוניה דיאטונית

שיעורי בית – על התלמיד לעקוב אחר ההנחיות ולהגיש תרגיל מוסיקלי לפי החומר הנלמד – תירגול מהלך הרמוני נתון, כתיבת מהלך הרמוני, הירמון סופראן או בס נתונים, ניתוח קטע מוסיקלי וכיו"ב.

בחנים – שניים בשנה. הבוחנים דורשים בקיאות אינפורמטיבית בחומר, הכרת פרוצדורות שונות, ופתרון מקטעים של תרגילים בכתה בזמן קצוב.

מבחנים – שניים בשנה. המבחנים כוללים בדרך כלל תרגילים בהיקף רחב יותר בנוסח עבודות הבית, לפתרון בכתה בזמן קצוב.

המבחן כולל ניתוח כוראל של באך ומהווה 30% מן הציון, הרמון בס ממוספר וסופראן נתונים המהווה 30% מן הציון וכתובת תהליך מודולטורי המהווה 40% מן הציון.

ג. סיכום דרכי הערכה בספרות המוסיקה ותולדותיה

1. ימי הביניים המוקדמים עד הבארוק (כיתה י')

השתתפות בכיתה – 10%
שיעורי בית – 15%
הגשת והכנת יצירות- 20%
בחנים ומבחנים- 55%
סה"כ- 100%

2. התקופה הקלאסית (כיתה י"א)

נוכחות והשתתפות בשיעורים- 10%
עבודות בית- 20%
בחנים- 40%
מבחנים- 30%
סה"כ- 100%

3. התקופה הרומנטית (50% מציון סופי כיתה י"ב)

השתתפות בכיתה-10%
הכנת שיעורי בית, שליטה בחומר הנלמד בכיתה -10%
הגשת עבודה - 15%
מבחנים - 35%
מתכונת -30%
סה"כ- 100%

4. מבוא למוסיקת המאה ה-20 (50% מציון סופי כיתה י"ב)

נוכחות והשתתפות בכיתה-11%
מבחנים - 20%
בחנים - 15%
עבודות בית- 24%
מתכונת- 30%

שקלול הציונים לציון ההגשה (מגן) במקצוע תולדות המוסיקה**כיתה י' - 20%****כיתה יא' - 20%****כיתה יב' - 60% (הציון מורכב מהמוצע של שני הנושאים הנלמדים בשנה זו)****פירוט הקריטריונים המרכיבים את הציונים בספרות המוסיקה ותולדותיה****1 ימי הביניים המוקדמים עד הבארוק**

השתתפות בכיתה : התלמיד נדרש לגלות עניין רב בחומר הנלמד בכיתה תוך השתתפות פעילה הכוללת התייחסות לכל היצירות המושמעות בשיעורים הן בביצוע חי והן מתקליטורים. על התלמיד להתייחס לאופן הביצוע ולמרכיבים השונים ביצירות ובהם: מרקם, תזמור מבנה וכד'. חלק בלתי נפרד מהשתתפות התלמיד כרוכה בשירה מן הדף של יצירות ונגינת אלמנטים שונים כגון קישוטי רנסאנס קישוטי בארוק ואלתורים המבוססים על ז'אנרים שונים (פסלמודיה, שיר גרגוריאני וכד')

הכנת החומר: במהלך שנת לימודים מקבל התלמיד 20 שיעורי בית. שיעורים אילו כוללים: קריאה וסיכום של פרקי היסטוריה של המוסיקה מתקופות שונות, ניתוח יצירות שנלמדו בכיתה, עם קווים מנחים לניתוח. האזנה למגוון יצירות מן התקופה הנלמדת, והכנתן לזיהוי וניתוח בשיעור. הכנת החומר עוסקת בלימוד השוטף והתלמיד מתבקש להכין פרק מתוך יצירה.

הגשת עבודות: התלמיד נדרש להכין 4 עבודות בשנה. העבודות כוללות סיכום נושאים הקשורים לתולדות המוסיקה וניתוח יצירות. כדי לקבל ציון גבוה על התלמיד לסכם באופן מקורי רעיונות ומידע ממספר מקורות. עיקר העבודה הוא ניתוח היצירה ובו על התלמיד להציג את תובנתו מן הסגנון בדרך המקורית ביותר. בהכנת העבודות נדרשת מן התלמידים הבנה והתייחסות לנושא רחב או לתקופה מסוימת מתוך ראייה כוללת של החומר הנלמד.

בחנים: 2 בחנים נערכים בשנה ובהם נדרש התלמיד להשיב על 2 שאלות, 4 מושגים ולזהות 3 יצירות. בשאלות יש לגלות בקיאות וכן חשיבה יצירתית. למשל: בהשוואה בין מלחינים מאותה תקופה או מתקופות שונות, על הדומה והשונה והמייצג כל תקופה ומלחין.

מבחנים: 3 מבחנים נערכים בשנה ובהם נדרש התלמיד להשיב על שאלה אחת גדולה. במרכזה הצגת מלחין מייצג תוך ניתוח והצגת יצירותיו בראיית רוחב ואורך, דהיינו הצגתו בהשוואה ליוצרים מתקופתו ובדרך שנייה ליוצרים מתקופות אחרות.
7 מושגים עליהם יש להשיב בקצרה ובאופן תמציתי וענייני.
7 יצירות לזיהוי אודותן יש לציין: שם המלחין, זמן חיבור (תקופה, סגנון), מבנה, תזמור.

התקופה הקלאסית

2 מבחנים מסכמים: לזהות את היצירה, המלחין, ומועד כתיבתה. להסבירה באמצעים ובאופן אותם תרגלנו בכתה. לענות על מס' שאלות הנוגעות לתוכן, למבנה, לסוגה (ז'אנר), למדיום, למרקם, לתוכן הטקסט (במקרה של יצירות ווקאליות). שאלות השוואתיות לגבי אותן סוגות של מלחינים שונים מן התקופה.

התקופה הרומנטית

הכנת שיעורי בית – במהלך השנה מתבקשים התלמידים להכין לקראת השיעור ניתוחים וחומר רקע על המלחינים.

עבודה בבית – על התלמידים להכין עבודה בה הם נדרשים לנתח ליד גרמני מתוך מחזור הטוחנת היפה מאת שוברט ע"פ פורמט שיובא בהמשך. עבודה אחת מוגשת ביב' והיא רחבת יריעה והכנתה דורשת התעמקות בחומר הנלמד.

מבחנים - במהלך שנת הלימודים מתקיימים 2 – 3 מבחנים בהם התלמידים נבחנים על הנושאים הבאים: שליטה מעמיקה בזיהוי וניתוח חלקי יצירות שנלמדו בכיתה (לדוגמא: נושא שני חלק ג' – ריקוד הרוחות בחלום ליל קיץ מאת מנדלסון)

זיהוי והבנה בסיסית ליצירות שנדרשו להאזנה בלבד.

שאלות הבנה מעמיקות וכוללות המסתמכות על אסטרטגיות חשיבה, מיומנות הבנה וניתוח הנלמדים במהלך השיעורים. מיומנויות אלו נותנות כלים ועוזרות לתלמידים לנתח יצירה ולהתמודד עם הבנת הצורה, הרמוניה, מלודיה וכדומה וכן להביא בחשבון נושאים כמו אסטטיקה מוזיקאלית, סגנון וכו'. נושאים אלו נדרשים בצורה מרוכזת במטלת עבודה לבית בה התלמידים נדרשים לנתח ליד גרמני מתוך "הטוחנת היפה" מאת שוברט כמפורט בסעיף ו' – נספחים. מושגים.

מבוא למוסיקת המאה 20

מבחנים ובחנים - לזהות את היצירה, המלחין, ומועד כתיבתה. להסבירה באמצעים ובאופן אותם תרגלנו בכתה. לענות על מס' שאלות הנוגעות לתוכן, למבנה, לסוגה (ז'אנר), למדיום, למרקם, לתוכן הטקסט (במקרה של יצירות ווקאליות), ולביטוי וישום המושגים הרלבנטיים במוסיקת המאה ה-20

נספח 2- בבליוגרפיה

בפיתוח שמיעה וסולפז'

ברנהרד, אמיר, עורך. *חוברת לתרגול סולפז'*. (יצורף)

הינדמיט, פאול. *דרכי תרגול לסולפז' וקצב*.

לדוכין, ניקולאי מיכאלוביץ'. *1000 הכתבות*.

פינדל, מרינה, עורכת. *מילון שימושי למונחים במוסיקה*. הוצאת המוסיקה אור-תו, כפר סבא.

Danhauser A., Lemoine L. ed. *Solfège des Solfèges*. Paris, France.

יצירות

באך, יוהן סבסטיאן. *פוגה בדו מינור*.

באך, יוהן סבסטיאן. *מינואט ב G*.

חרל"פ, אהרון. *עקידת יצחק*.

שנברג, ארנולד. *הניצול מגיטו וורשה*.

בהרמוניה

באך, סבסטיאן יוהן. *371 כורלים*. הוצאת ספרי מוסיקה פרום.

בספרות המוסיקה ותולדותיה

איבסן. *פר גינט*. תרגום לעברית: לאה גולדברג.

ברודסקי, עדה. *הליד הגרמני ממוצארט עד מאהלר*. הוצאת הקיבוץ המאוחד.

ברנהרד, אמיר, עורך. *חוברת לתלמיד*. (יצורף)

גומברייך, ארנסט. *קורות האומנות*.

גלווי, מאן עורכים. *מוסיקה בכל הזמנים*. ספרית מעריב.

גרדנויץ'. *עולם הסימפוניה*. הוצאת מסדה.

הד, שלמה, עורך. אופרה. הוצאת דביר.

ויינשטוק, הרברט. צייקונבסקי- ביוגרפיה.

סטנלי, ג'ון. מוסיקה קלאסית. הוצאה לאור שבא.

שטוקנשמידט, הנס היינץ. המוסיקה של המאה 20. הוצאת עם עובד, 1968.

שליטא, עורך. אנציקלופדיה למוסיקה. הוצאת ספרים "יבנה.

Grout D.J, Palisca, C. V ed. *A History of Western Music*. W.W.Norton & Company. NY, London.

Kamian, Roger. *Music Appreciation*. Fourth Edition.

Kenedy, Michael, ed. *Oxford Dictionary*. Oxford University Press.

Morgan, Robert. *Twentieth Century Music*. W.W.Norton & Company, N.Y.

Sadie, Stanley ed. *The New Grove Dictionary*. Macmillan Press Ltd, London.

תקליטורים ופרטיטורות של יצירות המלחינים הנלמדות.

נספח 3 דוגמא לעבודת בית:

הליד הגרמני – הטוחנת היפה

(לספרות המוסיקה ותולדותיה- התקופה הרומנטית. המורה: אמיר ברנהרד)

- את העבודה יש להגיש בזוגות.
- בחירת שיר מתוך 20 שירי המחזור להוציא השירים הבאים: 1, 8, 10, 13, 16, 20.
- העבודה תוגש בגודל גופן 12, מרווח שורה וחצי ובגופן Times New Roman.
- מינימום שני עמודי A4.
- העבודה תוגש ע"פ סעיפי המשנה הבאים:

א. הקדמה/מבוא: 5%

הקדמה לעבודה והסבר על הסיבות בבחירת השיר.

ב. ניתוח השיר: 15%

1. צילום הטקסט.
2. מיקום השיר בתוך המחזור.
3. ניתוח ספרותי קצר, ניתוח מבנה הטקסט באותיות עבריות – א, ב וכו'.
4. הוספת אותיות המבנה על גבי צילום הטקסט.
5. שירי המחזור מרובים בסימבוליקה, יש לחפש את הסיפור שמאחרי הסימבוליקה.

ג. כתיבת ציפיות: 5%

כתיבת הציפיות לקראת שמיעת המוזיקה. יש לכתוב ציפיות בהתייחסות לאווירה, מלודיה, קצב בהתאם לנקודות לניתוח מוזיקאלי.

ד. ניתוח מוזיקאלי.

1. פרטיטורה: 15%

1. צילום הפרטיטורה.
2. הוספת מספרי תיבות.
3. סימון המבנה הספרותי באותיות עבריות בתוך הפרטיטורה מעל קו הזמר.

4. הבנת הצורה וסימון אותיות מבנה הצורה בתוך הפרטיטורה באותיות A, B, C, פתיחה, סיום, בית 1, בית 2 וכו' מעל קו הזמר.
5. סימון מרכזים טונליים מתחת לקו הפסנתר Am, G, וכו'.

2. ניתוח מוזיקאלי. 50%

א. נקודות לניתוח מוזיקאלי.

1. מבנה וצורה (A, B) שיר בתים.
 2. מלודיה: מאפייני הנושא - מרווחים, מנעד, גובה צליל, כרומטיקה. מוטיב, פרזה, פריודה, אופי, איריה, אורך, מודוס.
 3. הרמוניה – מרכזים טונאליים, הרמוניה מדולטורית, תחנות הרמוניות.
 4. תפקיד הפסנתר.
 5. קשר בין טקסט ומוזיקה.
 6. קצב, תבניות קצב, טמפו.
 7. ארטיקולציה בתפקידי הפסנתר והזמר.
 8. דינמיקה.
 9. מרקם: פוליפוני, נ.עוגב, קנון, קונטרפונקט, הומופוניה וכו'.
 10. קלימקס.
 12. אופי ואווירה.
- ניתן/יש לחבר כמה נקודות במהלך הניתוח. לדוגמא: מלודיה וקצב.
- ב. הניתוח** ילווה בדוגמאות מתוך היצירה ע"פ מספרי תיבות ובאותיות המבנה בפרטיטורה.
- ג.** יש לשים דגש על הקשר בין טקסט ומוזיקה.
- ד.** שימו לב בניתוח המלודיה למוטיבים מלודיים, מרווחים, ארפז' וכו'.
- ה.** יש לשים לב לתפקיד הפסנתר המסמל לרוב את הנחל.
- ו.** יש להתמקד פחות בהסברים המוזיקאליים ("הפסנתר עובר בבית השני מנגינת ארפז' לנקודת עוגב")
- ויותר בהסבר מדוע ("המעבר לנקודת עוגב בבית השני מתאר את חשש הנחל מכאבו של הטוחן, המוקטן על המילה 'געגוע' מלמד על כאב ליבו של הטוחן וכו'").

ה. תאום צפיות. 5%

השוואה בין הציפיות בתחילת העבודה לפני הניתוח המוזיקאלי ולאחריו. ניתן להיעזר בטבלה. לדוגמא:

מס'	הנושא	ציפיות לפני הניתוח	ניתוח היצירה
1	מלודיה	מלודיה עליזה ושמחה	מלודיה עצורה וסטטית

2	הרמוניה	המלחין יבחר בבית ה 1 במז'ור ובבית ה 2 במינור.	הבית ה 1 במז'ור, הבית השני גם כן במז'ור.
---	---------	---	--

ו. סיכום – 5%